

Miting na Otoku

35-letnica partizanskega vojnega letalstva v Beli krajini - Več prireditve

V počastitev 35-letnice partizanskega vojnega letalstva v Beli krajini bo v soboto in nedeljo v vasi Otok pri Podzemlju več prireditve, katerih se bo, kot računajo prireditelji, udeležilo več tisoč ljudi iz Bele krajine in od drugod. S to proslavo so združili tudi vsakoletno septembrsko srečanje borcev XV. SNOUB Belokranjske.

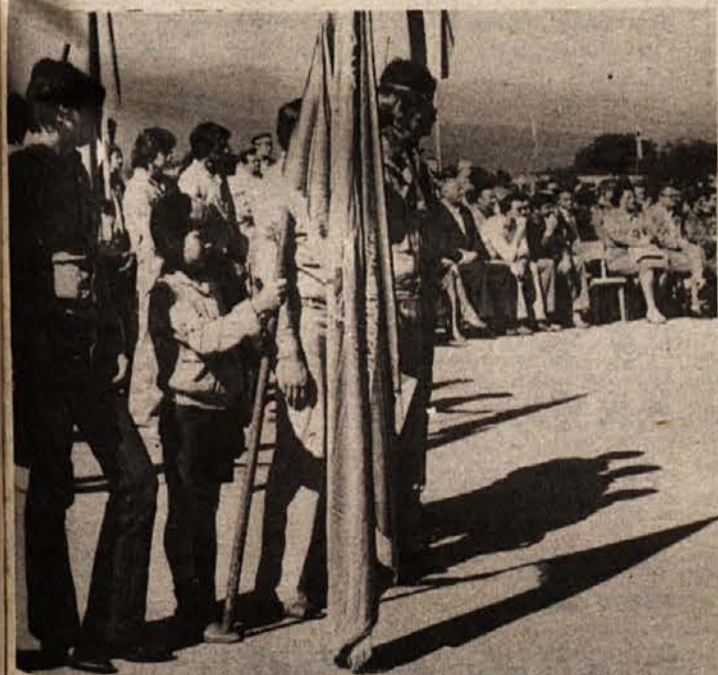
V Beli krajini je bilo med narodnoosvobodilno vojno več partizanskih spuščališč in letališč, preko katerih so zavezniki oskrbovali našo vojsko. Najbolj znani pa tudi najpomembnejši sta bre dvoma letališči na Otoku in v Krasincu, kjer so pristajala zavezniška letala s pomočjo, od tam pa so na zdravljenje v Italijo in drugam odpeljali tudi veliko število ranjenih partizanov ter pred grozečo nevarnostjo evakuirali ženske, otroke in starejše ljudi.

V soboto ob 9. uri bo na Primostku ustanovna skupščina delavce letališč in zračnega prometa Slovenije v okviru republiškega odbora sindikata delavcev prometa in zvez. Ob 12. uri bo zračni napad na vas Otok ter na partizansko letališče in padalski desant, zvečer pa slavnostna akademija v metliškem kulturnem domu.

Nedeljski spored se bo začel ob 10. uri, ko bo svečana proslava na letališču na Otoku, ob 12. uri bo prav tam nastop modelarjev, ob 14.30 pa letalski miting.

SUHYJEVO DELO V ČAST ŠLANDROVE BRIGADE

V počastitev 36-letnice ustanovitve 6. SNOUB „Slavko Šlander - Aleš“ bodo v vojašnici Jože Menih - Rajko v Celju odkrili spominski bronasti relief, ki ga je izdelal akademski slikar - vojak Branko Suhy iz Novega mesta

ZAKLJUČNO SLAVJE NA PREVOLAH - Brigadirji in gostje, prapori in godba, krajani in šolarji - vse to je izzvenelo v nedeljo v prisrčno slovo, hkrati pa v nov klic: „Na svidenje na akciji Suha krajina 1980!“ (Foto: R. Bačer)

V Ribnici bo naprodaj roba vsake sorte

V nedeljo sloviti sejem

Ribniški semenj suhe robe, lončarstva in drugih domačih izdelkov bo v nedeljo, 9. septembra, v Ribnici. Uradna otvoritev pa bo ob 9. uri s sprevidom godbe, krošenj, narodnih noš in drugih udeležencev semnja. Že na predvečer semnja, 8. septembra, bo koncert domače godbe na pihala in godbe iz pobratenega italijanskega mesta Arcevia.

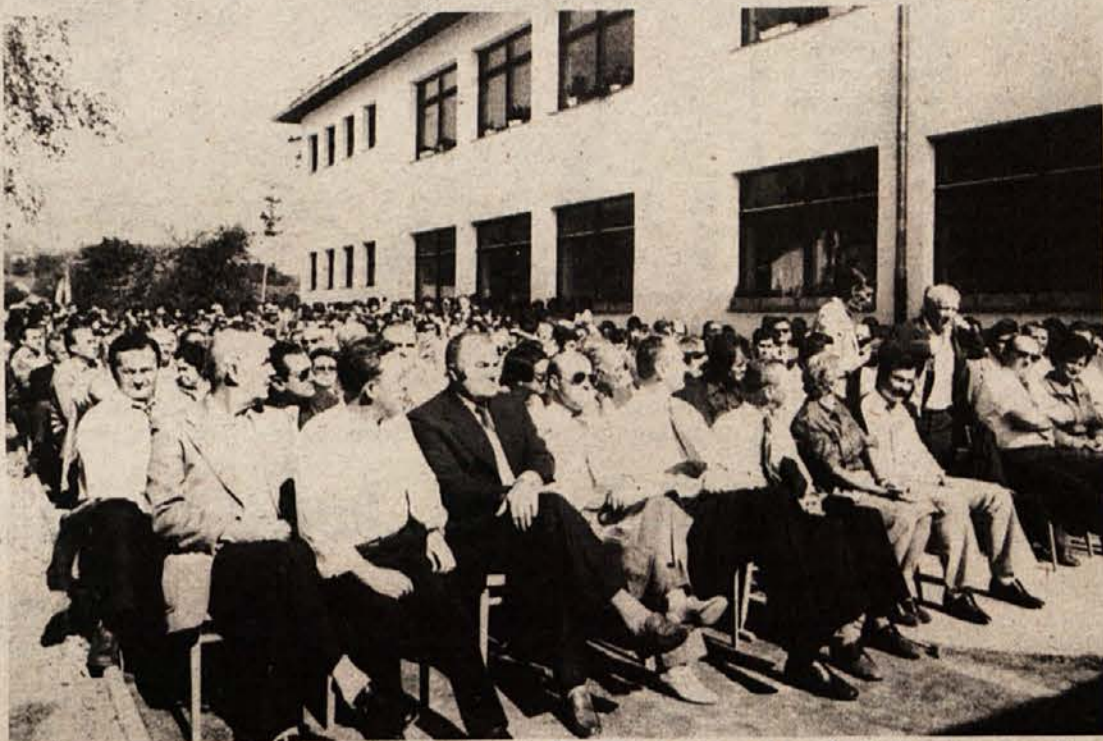
V nedeljo ob 10. uri bodo v domu JLA v Ribnici odprli razstavo del slikarjev in kiparjev, ki so sodelovali na letošnji slikarski koloniji v Ribnici oz. Ribniški dolini. V domu JLA bodo nato odprli še razstavo fotografij Franca Modica z lanskega ribniškega semnja. Nato bo na vrsti otvoritev razstave vezenin, kot zadnje v okviru uradnega programa semnja pa bodo v domu TVD Partizana odprli še kombinirano gobarsko-polharsko razstavo. V okviru semnja bodo še druge prireditve, ki pa niso vzete v uradni program semnja.

Za praznik prenovljena šola

Na osrednji proslavi občinskega praznika občine Trebnje so v soboto slavnostno predali namenu prenovljeno osnovno šolo - Andrej Verbič je položil temeljni kamen za Agrostrojev tozd

V okviru praznovanj občinskega praznika občine Trebnje so 1. septembra v Šentrupertu slavnostno predali namenu prenovljeno osnovno šolo in novo telovadnico. Med gosti, ki so se udeležili te slovesnosti, so bili tudi Bogdan Osolnik, Marjan Lenarčič, Mara Rupena in drugi.

Praznovanje občinskega praznika poteka sicer že od konca avgusta, zadnja prireditev iz programa pa bo v soboto, 8. septembra. Med njimi pa je prav gotovo najpomembnejša velika delovna zmagaja, ki so jo dosegli brigadirji v Šahovcu, kjer so v petek predali namenu nov vodovod, ki je za to nerazvito suhokrajinsko vas velikanška pridobitev, čeprav voda še ne bo tekla iz pip letos, ker še niso naredili napeljave po hišah.

PRENOVLJENA ŠOLA - Na sobotni slavnosti v Šentrupertu, ko so se prvič odprla vrata prenovljene šole, se je zbrala velika množica domačinov, predstavnikov občine in družbenopolitičnih organizacij. Nova šola bo zdaj bogatejša za dve učilnici, več kabinetov in novo telovadnico. Potem ko je Avgust Gregorič, predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Trebnje, prerezal vrstico, so si vsi z velikim zanimanjem ogledali nove in prenovljene prostore. (Foto: J. Simičič)

1. septembra je bila tudi slavnostna seja vseh zborov občinske skupščine na Mirni, kjer so najbolj zaslužnim občanom predali nagrade in plakete. Popoldne, kot je bilo že

● Priznanja občine Trebnje so na sobotni slavnosti seji dobili: Ivan Starič, dr. Jemej Kranjc, Jemej Pavlin, Jože Bregar in pobratena občina Velika Gorica.

rečeno, pa so v Šentrupertu predali namenu prenovljeno šolo. Šola je bila obnove že zelo potrebna in bo poslej bogatejša za dve novi učilnici,

več kabinetov in novo telovadnico. Seveda gre vse priznanje graditeljem, učiteljem in učencem, ki so kljub časovni stiski pravočasno preselili opremo in arhive. Šola sicer še ne bo začel delovati takoj, ker čaka graditelje še nekaj notranjih del.

Šentruper je ta dan doživel še eno zmago tdnne volje in prizadevnosti krajanov. Andrej Verbič, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, je položil temeljni kamen za novo temeljno organizacijo ljubljanskega Agrostroja, ki bo zaposlila okoli 50 domačinov. Slovesnosti se je med ostalimi gosti udeležil tudi Miha Marinko, član Sveta federacije. Hkrati je bil v Šentrupetu zbor borcev Gubčeve brigade in Zapadnodolenjskega odreda. V prenovljenih prostorih šole pa so pripravili razstavo del prof. Borisa Kobeta o poti Gubčev brigade in razstavo del likovnih samorastnikov iz pobratene krajevne skupnosti Prule.

Priznanje Novomeščanom

28. avgusta je novomeško občino obiskala delegacija zveznega sekretariata za narodno obrambo, ki jo je vodil generalmajor Alojz Peko.

Predstavniki novomeške občinske skupščine je izročil „srednjo plaketo JLA“, priznanje, ki ga je podelil zvezni sekretariat za narodno obrambo za sodelovanje in gostoljubje ob minulem letošnjem 10. festivalu poučnih vojnih filmov v novomeškem Domu JLA. Predstavniki novomeške občine so gostom priredili topel sprejem udeležil pa se ga je tudi direktor Zavista filma Aleksandar Čukić.

Gostje so poudarili, da so bili za časa festivala presenečeni nad dobro organizacijo in gostoljubjem v Novem mestu in nad napredkom Dolenjske.

Teško slovo v Suhi krajini

Na slavnostnem zaključku letošnje zvezne delovne akcije „Suha krajina 79“ na Prevolah so podelili priznanja - Iskrena zahvala mladim iz vse Jugoslavije za izdatno pomoč

2. september je bil dan slovesa za brigadirje, ki so letos delali v Suhi krajini. Zgradili so 11 kilometrov vodovoda in 6 kilometrov nove vodovodne trase, zgradili 12 kilometrov cest itd. Na zaključni proslavi več govornikov in lep program.

Pod pokroviteljstvom Zavarovalnice Triglav iz Novega mesta je bila zaključna proslava za šolo na Prevolah. Slavnostni govornik Savo Vovk, predsednik občinske skupščine iz Kočevja je v imenu štirih občin in družbenopolitičnih organizacij, ki imajo v Suhi krajini nerazvita območja, izrekel iskreno zahvalo brigadirjem. Poudaril je, da si bodo prizadevali tudi v bodoče Suho krajino posodobiti, predvsem pa omogočiti ljudem zaposlitev doma.

NOVOMEŠČAN NAGRAJEN NA PIRANSKEM EKSTEMPORU

Na pravkar končanem 14. mednarodnem slikarskem ekstemporu v Piranu se je odlično uveljavil tudi Toni Vovko iz Novega mesta: strokovna žirija mu je za sliko obale prisodila prvo od petih nagrad, ki jih tradicionalno podeljujejo hoteli slovenske obale. Vovko, ki se je piranskega ekstempora prvič udeležil, je postal nagrajenec kot edini slikar amater med akademskimi slikarji. Konkurenca za nagrade in priznanja, ki jih podeljuje za najboljše stvaritve, je bila letos zelo huda, saj je oddala svoja dela v presojo žiriji kar 174 avtorjev (lani le 125) iz sedmih držav.

Brigadirski hura se bo spet razlegla na novi akciji Suha krajina 1980, so obljubljali vsi. Komandant letošnje akcije Bojan Božič je po kulturnem programu podelil priznanja zunanjim sodelavcem, prav tako pa so s priznanji izrekli zahvalo za delo pri ljudski tehniki in za sodelovanje s tamkajšnje šole.

Številni gostje, ki so iz vseh štirih občin, Novega mesta, Trebnjega, Grosupljega in Kočevja, prišli na brigadirsko slovo, so bili priča, da so mladi težko zapuščali Suho krajino. Spletla so se mnoga prijateljstva ne samo med brigadirji iz najrazličnejših koncev države, ampak tudi s krajani. Letos je bilo v suhokrajinskih brigadah 605 fantov in deklet od Kosova do Reke in Štajerske.

R. BAČER

ŠENTLOVRENC: REFERENDUM JE USPEL

Krajani krajevne skupnosti Šentlovrenc so se na referendumu, ki je bil v nedeljo, 2. septembra, odločili za samoprispevek precej nad pričakovani - kar 72 odstotkov krajanov je glasovalo za napredok svojih vasi.

PRVIČ ČEZ ŠOLSKI PRAG - Tako kot je bilo v ponedeljek dopoldan živahno na dvorišču osnovne šole „Katja Rupena“ v Novem mestu, od koder je ta posnetek, je bilo še pred marsikatero slovensko šolo, saj je hram učenosti letos prvič prestopilo 27 tisoč prvošolčkov.

Najtežja je ločitev od brezskrbne igre, jutranjega spanca, in nežnih maminih rok, ki jih bodo sedaj nadomestile roke tovarišice. (Foto: Janez Pavlin)

Gorjanski bataljon slavi v Suhadolu

Na srečanje vabljeni borci, aktivisti, občani

V nedeljo, 9. septembra, bo imel Gorjanski bataljon pri domačiji Vinka Paderšiča - Batreje osrednjo proslavo, ki spada tudi v okvir praznovanja za novomeški oktobrski občinski praznik. Vabljeni so vsi borci in aktivisti Gorjanskega bataljona ter krajanji.

Ob 9.30 bo na Ratežu otvoritev posodobljene asfaltne ceste Ratež - Brusnice - Gabejerje in ceste Brusnice - Leskovec - Suhadolu.

Ob 11. uri bo v Suhadolu partizanski miting s kulturnim programom ter otvoritev telefona. Osebnih vabil ne bo, za prevoze pa je poskrbljeno. Ob 8.30 bo z avtobusne postaje odpeljal avtobus na progi Podgrad - Koroška vas - Stopiče - Zabja vas - Slatnik - Ratež - Suhadolu. Druga proga pa gre z avtobusne postaje preko Otočca - Bele cerkve - Dobrave - Sentjerneja - Vrhopolja - Orehovice - Mokrega polja na Ratež in v Suhadolu. Povratek iz Suhadola bo ob 17. uri.

Kaj bo s tozdom IMV v Črnomlju

OK ZKS podpira delavski svet tozda - Letos v občini bolje gospodarijo

Člani črnomaljske OK ZKS so na seji, ki je bila 3. septembra, najprej razpravljali o nalogah komunistov pri krepitvi in podružbljanju SLO in družbene samožaščite (o ugotovitvah in sklepih bomo obširneje poročali prihodnjič), zatem pa so govorili o uspešnosti gospodarstva črnomaljske občine v prvem letošnjem polletju.

Glede na številčne podatke so celotnem prihodku, dohodku in čistemu dohodku so Črnomalci bolje gospodarili kot v enakem obdobju lani, vseeno pa zaostajajo za slovenskim povprečjem in so šele na predzadnjem mestu med štirimi dolenskimimi občinami. Poprečni čisti dohodek je znašal 5.550 dinarjev, kar je za 19 odst. več ko v prvem lanskem polletju, izgubo pa so imeli v kanalizacijskem rudniku in Beltovem tozdu Mehanska obdelava. V slednjem bodo primanjkljaj do konca leta skoraj gotovo pokrili, težje pa bo to v rudniku, kjer je še zmeraj čutili posledice poplave, premajhno pa je tudi zanimanje za delo v jami.

Člani OK ZKS so se strinjali tudi z ugotovitvami delavskega sveta črnomaljskega tozda IMV. Brez sanacije, ki naj bi jo podprla matična delovna organizacija, ta tozda ne bo imel nobene razvojne prihodnosti. Lahko se zgodi, da bo zaradi odhajanja delavcev prišel celo pred likvidacijo, zato se mora novomeška IMV do konca tega meseca odločiti, kako si zamišlja razvoj črnomaljskega tozda.

D. RUSTJA

NOVOMEŠČANI V FRANCJI

25. in 26. avgusta je bilo v Kranju odprto prvenstvo Slovenije v hitrostnem plavanju in potapljanju s plavutmi, ki je kljub slabemu vremenu in mahniti udeležbi postreglo z nekaj izvrstnimi rezultati.

Prvenstvo je pokazalo, da so vse leto najrejnje delali člani Kluba za podvodne aktivnosti v Novem mestu, ki so ekipno zasedli prvo mesto, za dobre rezultate pa so poskrbeli predvsem Zevnikova, Vohar in Striša, ki so v ponedeljek že odpotovali na evropsko prvenstvo v Francijo.

Spričo krepitve anticiklona nad zahodno Evropo in Alpami se bo vreme ustalilo v drugi polovici tedna tudi v Sloveniji.

Tombola za dober namen

Del izkupička v Krškem bodo namenili Črni gori

Prizadevno krško turistično društvo bo priredilo 9. septembra ob 14. uri na Stadionu Matije Gubca že dvanajsto tombolo zapored.

Krški stadion po zadnjih preureditvah, ki so jih zgledno opravili brigadirji, lahko sprejme 30.000 gledalcev. Če jih ne bo toliko, bo vsekakor laže zadeti katrco, vsaj fička, italijanski motokultivator, motomoto žago, le žensko kolo - Da ne omenimo vseh najvrednejših dobrotkov - ali 250 drugih praktičnih nagrad.

Izkupiček od tombole bo šel tudi tokrat za hvalevredne akcije. To je eden najpomembnejših virov stalno suhe blagajne turističnega društva za olepšavo kraja. Društvo tudi ni gluho za potrebe drugih. Lani so namenili lepo pomoč Brkinom, del letošnjega dohodka nameravajo nameniti za po potresu prizadete kulturne spomenike, ki jih vzdržuje Turistična zveza Boke Kotorske.

Vrhunsko srečanje ne-uvršenih držav odmeva po vseh svetovnih poldnevnikih in vzporednikih: kako tudi ne, saj gre za letošnji največji politični dogodek. Šesta konferenca voditeljev držav ali vlad se je začela v ponedeljek ob 15. uri po jugoslovanskem času, potem ko so nekaj dni pred tem razpravljali o poteku konference kot tudi o trenutnem položaju na svetu veleposlaniki držav koordinacijskega biroja, ki je prevzel naloge pripravljalnega odbora ter zunanji ministri.

Otvoritveni govor je imel Fidel Castro, voditelj kubanske države in nove koordinatorice dejavnosti neuvršenih držav. Njegove besede so

V Havani dogodek leta

bile kot toča, ki se je vsula na ZDA in Kitajsko, obenem pa je potrdil „odločno prijateljstvo s Sovjetsko zvezo“. Podprl je tudi novi režim v Kambodži, ko je govoril o najbolj žgočih problemih trenutnega mednarodnega položaja.

Prvi dan srečanja najvišjih predstavnikov neuvršenih držav se je še posebej žgoča razprava vnela okrog Bliznjega vzhoda, saj je egiptovski zunanji minister Butros Gali najprej odgovoril na besede Fidela Castra, ki je obtožil Sa data in Egipt zaradi podpisa mirovnega sporazuma z Izraelom, nakar je prišlo med številnimi predstavniki do ostre polemike z Glajem.

Prvi dan je še minil s pozdravnimi govori držav v imenu celin, s katerih so prišli, srilanski predsednik kot dosedanji koordinator pa je podal poročilo o triletnem delovanju neuvršenih – med Colombom in Havano.

Sedež, ki bi ga moral zasedeti predstavnik Kampu-

čuže, je bil na otvoritveni slovesnosti prazen. Polemika okrog prisotnosti, ali naj bi na njem sedel predstavnik demokratične Kampučije ali novega režima Phonom Penha, namreč še ni prenehala: o tem vprašanju naj bi odločali voditelji držav. V zvezi s tem je treba omeniti, da večina neuvršenih držav meni, da bi to moral biti predstavnik demokratične Kampučije, kajti v nasprotnem primeru bi „uzakonili izvršeno dejstvo“. Znano je namreč, da je v Phonom Penhu prišlo do spremembe režima z oboroženo intervencijo sosednje države.

Torej gre za povsem načelno vprašanje, ki ga je treba rešiti v korist načel neuvršenega gibanja, ki govori o suverenosti in nevmesavanju v notranje zadeve drugih.

Ti dve vprašanji, egiptovsko in kampučijsko, bosta te dni še velikokrat v razpravi. Sicer pa bodo voditelji držav ali vlad neuvršenih držav do konca tedna, kolikor časa naj bi trajalo vrhunsko srečanje, analizirali obstoječe politične in gospodarske razmere v svetu, ki so krivične in nesprejemljive za večino neuvršenih držav. Dve tretjini držav na svetu je trdno odločenih, da je te razmere nujno potrebno spremeniti, pa bod tako pri zadevanju za uresničitev nove gospodarske ureditve dobila eno izmed največjih poudarkov na konferenci.

Med neuvršenimi državami, ki so se izoblikovale v svetovno moč in postale nezamisljiv dejavnik v mednarodnih odnosih, neodvisen in izvenblokovski, veje ob začetku konference na rhu, kljub nekaterim razlikam med posameznimi članicami, kar je spričo izredno raznolikost članstva več kot devetdeset držav, tudi razumljivo, optimizem za uspeh konference.

VASO GASAR

NAŠA DELEGACIJA V HAVANI – Potem ko so svoje dele opravili veleposlaniki in kasneje še zunanji ministri, se je v Havani v ponedeljek začela 6. konferenca voditeljev držav ali vlad neuvršenih držav. Kot vemo, jugoslovansko delegacijo vodi predsednik Tito, udeleženec vseh dosedanjih vrhunskih konferenc. Na našem posnetku je obkrožen z ostalimi člani naše delegacije pred otvoritveno slovesnostjo 6. srečanja neuvršenih na vrhu (Telefoto: Tanjug)

Oster boj „koristnim malverzacijam“

Zakaj tako pogosto kršimo zakone in celo spodkopujemo sam pravni sistem?

Po podatkih zveznega tržnega inšpektorja je lani vsaka druga ali tretja organizacija združenega dela kršila zakone. Nekateri so prepričani, da je treba vzrok za ta pojav iskati v pomanjkljivosti samih zakonov. Toda pretirano vztrajanje pri tej razlagi je lahko enostransko in ne dokazuje zgolj neurejenosti zakonov, marveč nered v naših javnih obveznostih. Namesto da bi odgovorno in kritično sodelovali pri sprejemanju zakonov, raje razpravljamo o njih šele, ko jih uporabljamo.

Iskanje razlogov za kršitve zakonov ni preprosto in kljub načelu o odgovornosti vseh vendarle ne morejo vsi na enak način in v enaki meri kršiti zakonskih predpisov. Delovne organizacije, na primer, o katerih govori inšpekcijska poročila, se res pogosto pojavljajo v tej neslavni vlogi. Znanе so njihove „koristne malverzacije“ – in to ne samo njihovih vodilnih delavcev, marveč tudi celotnih delavskih svetov, ki so pripravljani zamizati zaradi osebnega ali kolektivnega dobička. Toda nevarnost takšne španovije je vsekakor omejena, če ima proti sebi odločne družbene organe in organizacije, ki lahko uspešno odpravijo zlorabo. Možna pa je, da tudi upravni organi, zavestno ali ne, pomagajo kršiti zakone. Vendar bdi tudi nad njimi stalna skupščinska kontrola, čeprav je res, da je počasna in premalo učinkovita.

Očitno je pri iskanju vzrokov nujen še korak naprej. Če stoji

za vsakim zakonom avtoriteta države in organizirano samoupravljanje, potem mora biti za temi kršilci zakona skrita tudi moč raznih skupin ali vplivnih posameznikov. Te je težko razkriti, lahko pa jih slutimo po nekaterih okoliščinah. Nekatera tožilstva celo otežujejo postopek pri konkretnih prijavih in zahtevajo dodatne razlage, kako podobne primere obravnavajo v drugih republikah, da bi tudi sami tako ukrepali. V nekaterih republikah in pokrajinah prepovedo sprajvo zvezni predpis „v mirovanje“ ali ga sploh ne uporabljajo, ker ga, kakor pravijo, tudi drugi ne upoštevajo.

Pojavlja se že različna sodna praksa v rabi enakih predpisov:

TELEGRAMI

MADRID – Ko je začel politično kampanjo pred izrednim kongresom španske socialistične delavske partije (POSE), ki bo konec tega meseca, je bivši generalni sekretar stranke Felipe Gonzales izjavil, da se bo v njegovi stranki marsikaj spremenilo, če ga bodo znova izvolili na prejšnji položaj. Kaj je hotel povedati s tem? Njegove besede niso jasne, očitno pa jih je naslovil na tiste, ki branijo marksistično definicijo stranke in napadajo preosocialdemokratsko usmeritev „felipistov“ z Gonzalesom na čelu.

KAIRO – Egiptovski predsednik Anvar el Sadat je s svojo jahto prišel na tridnevni obisk v Izrael. S premierom Beginom obravnava vprašanje palestinske ekonomije in arabskega vzhodnega Jeruzalema. To je tretji obisk Sadata v Izraelu.

NICA – Čartersko letalo danske letalske družbe Sterling Airways z desetimi potniki in člani posadke je padlo v Sredozemsko morje pred pristanikom na letališču v Nici. Pilot je poskušal prisilno pristati, ker se je vnel eden od dveh motorjev. Vendar je letalo izgubilo višino, treščilo na morsk gladino in eksplodiralo. Kaže, da nihče ni preživel nesreče.

RIM – Vlada premiera Cossiga se je že takoj po poletnih dopustih soočila s težavami, ki jih bo po mnenju mnogih le s težavo premostila. Dovolj je, če navedemo le štiri točke, ki kažejo na preobremenjenega dnevnega reda, s katerimi se bodo jutri na prvi septembrski seji sprijeli člani novega kabineta. Gre za terorizem, banditizem, ki je prav tako postal državni problem, in dve še posebej pereči gospodarski temi „inflacija in energetska poraba“.

TEHERAN – Iranska časopisna agencija Pars je sporočila, da je mesto Mahabad v Zahodnem Azerbajdžanu v celoti v rokah rednih vojaških enot. Kot poročajo tuje časopisne agencije, je sporočilo o tem objavila 64. divizija s sedežem v Urumijehu, ki je sodelovala v bojih za zasedbo kurdskega središča.

POROČAJO, DA FRANCOSKA MAGINOTOVA LINIJA, ki so jo pred drugo svetovno vojno zgradili kot obrambno črto proti nemški invaziji, služila novim namenom. Podzemne utrdbe bi lahko mnenju vodstva petega ojačala okrožja, pod katero so ostanki Maginotove linije, primeru jedrskega spopada žile kot jedrski bunker. Začrtane utrdbe iz jekla in betona naj bi lahko kljubovale eksplozivni atomske bombe na razdaljo 500 metrov.

BRITANSKI PRINCE CHARLES SE PRIPRAVILA NA PODVIG. Z ladjo „Benbow“, ki trenutno pluje v Temzi, naj bi že kmalu odplaval tri leta dolgo potovanje ob obema Zemljinih tečajih. Princ je poveljnik ladje.

PET OD ŠESTIH NOVOROJENČKOV, ki jih je pred dnevi rodila 21-letna Grkini Lambrini Tika, je umrlo dan po porodu. Poročajo, da noben od šesterečkov (štiri deklice in dva dečka), ki so se rodili en teden predzgodaj, ni imel porodu več kot 600 gramov. Zdravniki menijo, da tudi dekle, ki še živi in je ob rodu tehtala 500 gramov, rešitve, da bi preživele.

ZGODILO SE JE, DA SE NEK SOFER iz Stockholma hotel zaposliti v pisarni, kar mu ni uspelo, saj se je izkazalo, da je nepismen. S to vestičko švedski časopis „Sifonbladet“ ilustriral uradne statistične podatke, ki pravijo, da je v Švedskem 150.000 analfabetov od tega ena tretjina tujcev.

ISKRA-AVTOMATIKA, Ljubljana, n. sub. o. TOZD ELA Novo mesto, n. sub. o.

objavlja prosta dela in delovne naloge

- 1. VODJA KNJIGOVODSKE SLUŽBE
- 2. SALDOKONTIST

Pogoji: pod 1) višja ekonomska šola, 2 leti delovnih izkušenj ali: ekonomska srednja šola, 4 leta delovnih izkušenj pod 2) ekonomska srednja šola, 2 leti delovnih izkušenj Poskusno delo traja 2 meseca. Kandidati naj pošljejo pismene prijave na naslov: ISKRA-AVTOMATIKA TOZD ELA Novo mesto, Ragovska 7a, v 15 dneh po objavi.

„KRKA“, tovarna zdravil, n. sol. o., NOVO MESTO

RAZGLAŠA dela in naloge

VZDRŽEVALNEGA TEHNIKA IN OPERATERJA

v oddelku za procesno računalništvo službe za organizacijo poslovanja in CAOP

Naloge vzdrževalnega tehnika in operaterja vsebujejo predvsem: – vzdrževanje avtomatiziranih merilno-regulacijskih naprav in – upravljanje procesnega računalnika

POGOJI:

- elektrotehnik – šibki tok,
 - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj,
 - pasivno znanje angleščine,
 - poznavanje osnov računalništva.
- Delo je enozmensko.

Vse, ki so zainteresirani za razporeditev k razglašeni delovni nalogi, prosimo, da v roku 7 dni po dnevu objave pošljejo svoje ponudbe na kadrovsko splošno službo podjetja v Novem mestu, Cesta herojev 45.

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Najbrž imajo prav tisti, ki pravijo, da pri nas „klasičnih“ političnih počitnic ni več, čeprav bi bilo še veliko bolje, da o tem sploh ne bi govorili, kajti izmene v tovarnah so delale že doslej in iz tega niso delale kakšnega pretiranega trušča. In vsi kmetovalci seveda. A naj bo kakorkoli že, zadnji meseci v letu so zmerom najbolj razgibani.

Slišal sem pikro pripombo, da se je dalo poleti lepo in dobro delati, kajti sej je bilo malo. In človek postane pri tej pripombi celo nekam jezljivo zloben, če pomisli, da res kažejo rezultati poletnega gospodarjenja v prenekateri panogi na Slovenskem čisto spodobno podobo.

Ob jesenskem zagonu

Seveda velja ta obrobna pripomba za vse tiste seje, ki bodo služile same sebi – toda tudi takšnih je veliko. Denimo: prihajajo vabila na prve „tiskovne konference“, na katerih naj bi odgovorni pojasnili slovenski javnosti, kakšne seje se nam obetajo v jesenskem obdobju. Temu se reče potem „držanje v kurzu“, oziroma „podružbljanje“ politike. Še sreča, da takšnih „tiskovnih konferenc“ ne bo ravno veliko.

Predsedstvo CK ZKS pa je bilo sklicalo sestanek, na katerem so bili ocenjeni nekateri aktualni idejnopolični problemi gospodarjenja. Temu bi se reklo: na glavo v vodo. Skratka: nič leporečja, zato pa okrepljen delovni ritem ZK.

Bo pa treba v letošnji jeseni res krepko poprijeti za delo. Vse, kar je obetavnega, velja razvijati naprej, slabosti moramo ozdra-

viti. Bodisi da gre za krepitev gospodarske rasti, bodisi ko je potrebno vnaprej razvijati demokratični politični sistem socialističnega samoupravljanja.

Pri slednjem nam veliko pomaga sveža, znanstveno utemeljena politična misel Edvarda Kardelja. In ta opazka ni izrečena na pamet: ozrite se okoli sebe, pogledjte, kako smo se lotili planiranja na primer v organizacijah združenega dela (ne vseh), pa boste videli, da na podlagi ustreznih zakonov in s pomočjo številnih brošur in brošuric še številnejših avtorjev, bolj stežka pa boste našli med temi pomagali imenitne razprave Kardelja o tej nalogi.

Prav pri razreševanju teh vprašanj pa se slikovito kaže naša uposobljenost in pripravljenost za rast vsebinsko bogatejšega političnega sistema socialističnega samoupravljanja – takšnega, ki je po meri človeka.

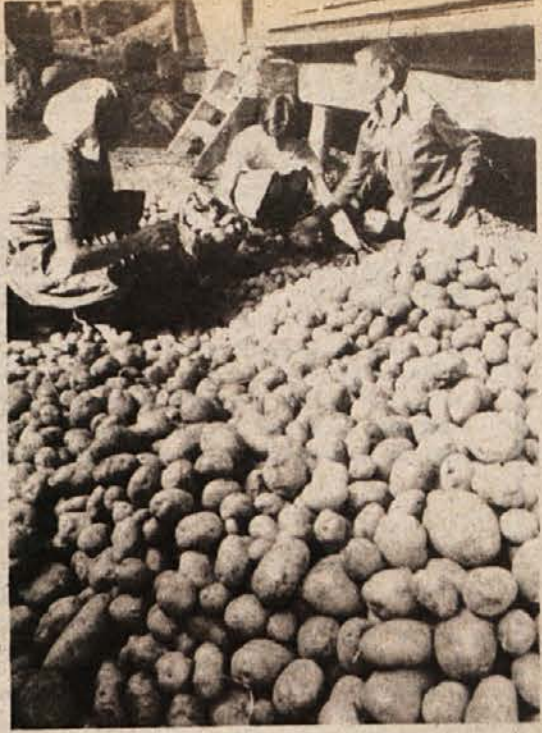
To seveda ne pomeni, da se bomo v jesenskem času ukvarjali samo z gospodarskimi vprašanji in političnim sistemom kot takim, za vse ostalo – kulturo, znanost, šolstvo itd. pa bo, kakor pač bo. In še bolj zgrešeno je misliti, da bomo s tem, ko hočemo razrešiti gospodarska neskladja, avtomatično razpletli tudi vse dileme na primer kulturno umetniškega ustvarjanja ter poustvarjanja. Problemi so medsebojno prepleteni, zato se morajo samo temu primerno reševati.

Sicer pa: delo tudi v poletnih dneh ni ponehalo. Z jesenskimi dnevi bo dobilo kvečjemu nov zagon. In ta bo najbrž večji, če nam je uspelo v času počitnic tudi kaj koristnega prebrati. Že zato, ker vžigajo le polni akumulatorji.

MILAN MEDEN

REDEK JE, KI SE ZNA - Malo je takih mojstrov, ki bi se znali narediti slamnato streho. Eden takih je Rudi Pirnar iz Velikega Mraševca, ki se je tega posla naučil od svojega očeta, poklicnega slamnatega krovca. Novih slamatih streh tudi on skoraj ne dela več. (Foto: Polde Miklič)

KROMPIRJEVA LETINA - Ponekod na Dolenjskem so letos izkopal rekordne prideleke krompirja. Zelengerjevi iz Dolza so ga nabrali pet voz, pa še zdalec niso rekorderji v vasi. Razstresenega pred podom ga sedaj suši septembrsko sonce, da ne bo gnil, saj je letos zelo nagnjen k temu. (Foto: J. Ravlin)

NA JAMI IMAJO ASFALT - Jama, suhokranjska vas nad Dvorom, doslej vredna svojega imena zaradi silno razkopane in jamaste ceste, je pred kratkim dobila asfalt. S tem je tudi z novomeške strani začeto težko pričakovano posodabljanje ceste Dvor-Kočevo. (Foto: Ria Bačar)

JUBILEJNI SEJEM - 2. septembra so v Ljubljani zaprli 25. vinogradniško-vinarski sejem, ki je bil pod pokroviteljstvom tovariša Tita. Med številnimi vzorci alkoholnih pijač je bilo tudi 86 brezalkoholnih napitkov, med njimi Lero (na sliki), ki je prejel zlato medaljo. (Foto: France Brus)

ŠIROKO ODPRTA VRATA

Ce bi se vsi trgovci, gostinci, obrtniki in drugi zgledovali po vinotočarju v Tribučah, črnomaški občani res ne bi imeli niti najmanjšega vzroka, da bi se pritoževali nad njimi. Vsaj kar se delovnega časa tiče. Na vratih tega vinotočarja namreč ne piše, kdaj je lokal odprt, marveč kdaj je - zaprt. Zaprt pa je samo od 12. do 14. ure in ob nedeljah.

Pred takim delovnim časom pa se lahko skrjuje še tako znan bar.

Sejmišča

NOVO MESTO: Sejem je bil kar živahen: Naprodaj je bilo 369 prašičev, prodanih pa 184. Pujski so stali od 700 do 1.100 din, od tri do pet mesece stari prašiči pa 1.100 do 1.900 din. Naprodaj je bilo tudi 43 glav, prodanih pa 16 glav goveje živine. Voli so bili po 27 do 29 din, krave po 19 do 24 din, junci in telice pa po 26 do 28 din kilogram žive teže.

BREŽICE: Najbrž je bila prepo- ved vožnje avtomobilov s parnimi številkami kriva, da je bil sobotni sejem neobičajno slabo obiskan. Naprodaj je bilo le 294 pujskov in 12 starejših prašičev, prodanih pa le 137. Pujski so veljali do 40 din, starejši prašiči pa do 27 din kilogram žive teže.

Lažje bosta dihala mesto in IMV

V Šmihelu gradi IMV industrijski tir - Razbremenjen železniški in cestni promet

V novomeškem industrijskem gigantu, Industriji motornih vozil, ki se vseskozi razraša skoraj v središču Novega mesta, so se odločili še za en viden poseg v ureditev mesta: za gradnjo industrijskega tira v Šmihelu.

Industrijski tir bo potekal preko potoka Težka voda, prečkal bo Kristanovo ulico in Šmihelsko ulico, na progo Karlovac-Ljubljana pa se bo priključil v bližini šmihelskega pokopališča. Od 2800 metrov dolgega tira bo 510 metrov tira zaradi neugodnih terenskih razmer teklo po nadvozu, ostali tir pa bo zgrajen na nasipu, za katerega bodo porabili 180.000 kubičnih metrov zemlje, ki je ostala neuporabljena od gradnje proizvodnih hal. V okviru del bo vgrajenih 9 kretnic, signalno varnostne naprave, zgrajenih bo 1200 metrov drenaž, lokomotivna remiza, pretakalna ploščad za goriva, postavljen pa bo tudi del šmihelske ceste. Na področju rezervata IMV na nekdanjih grmskih njivah bo postavljena postaja z vsemi potrebnimi nakladalno-razkladalnimi objekti in napravami, kar bo pripomoglo k občutni razbremenitvi novomeške in drugih železniških postaj. Odpadlo bo tudi dvakratno delo z nakladanjem in razkladanjem tovorov ter plačevanje visokih stojnin za posebne vagonne, ki so nujni za prevoz avtomobilov, prikolic in

večine materiala, potrebnega za proizvodnjo v IMV. Po investicijskem programu bo gradnja tira stala 150 milijonov dinarjev, ki jih bodo zagotovili z združenimi sredstvi, največ pa bo seveda prispeval IMV.

Pri gradnji industrijskega tira sodeluje več specializiranih delovnih organizacij, največ del pa bo opravil ljubljanski Gradis. Zemeljska dela na trasi so večinoma že zaključili, gradnjo pa tudi že opornike za viadukt in tir bo dograjen predvidoma do konca letošnjega leta.

Industrijski tir bo velika pridobitev tako za IMV kot za Novo mesto, saj bo mestni cestni promet zelo razbremenjen. To bo tudi svojevrsten prispevek k blažitvi energetske krize. Seveda pa se porajajo tudi mnogi pomisleki, še posebno, ker bo tik ob tiru v kratkem odprt dom počitka za ostarele občane. Koliko je izgradnja tega tira posrečena, bo pokazal šele čas, čeprav v IMV pravijo, da je to najboljša rešitev, kar so jih mogli najti.

„suhem denarju“, kot radi rečejo gospodarstveniki, je mirenska „Dana“. Mogoče pri njih niti ne razmišljajo kaj dosti o tem, da moramo letno uvoziti več tisoč ton odpadnih surovin, ki nas veljajo težke devize. Zato toliko bolj učinkovito ukrepajo. Namreč vso odpadno papirnatko embalažo pospravijo, sprejajo v lične bale in prodajo Surovin. Prav tako naredijo s pločevinkami, v katerih dobivajo surovine za svoje izdelke. Vsi ti odpadni materiali prinesejo mirenski „Dani“ okoli 1.500.000 novih dinarjev na leto.

Prav bi bilo, ko bi v časih gospodarske stiske čimveč delovnih organizacij posnemalo „Dano“, ki je letos tudi drugače uspešno zaključila polletno bilanco, čeprav ji zaradi dražje energije in težav v cestnem transportu ni nič lažje kot drugim.

J. SIMČIČ

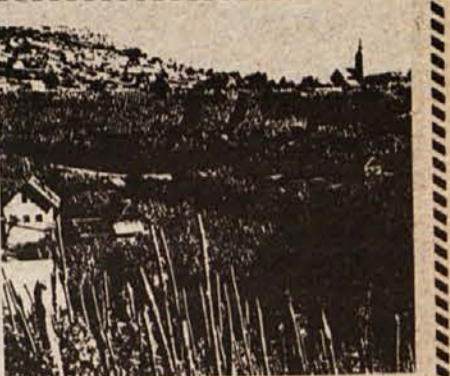
Suhorska tovarna

Vsi so za TOZD - Delo za 250 ljudi

Na zadnji seji komiteja občinske konference ZKS Metlika - bila je v četrtek, 23. avgusta - so med drugim obravnavali tudi družbeno-ekonomske in samoupravne odnose v IMV, največ pozornosti pa so seveda posvetili suhorski obratu. Dan pred tem je o teh vprašanih tekla beseda tudi na sestanku osnovne organizacije ZK v obratu na Suhorju. Investicija v suhorski obrat poteka dokaj zadovoljivo in IMV zagotavlja, da bo delo v novi proizvodni dvorani steklo še letos. Posebej pa so opozorili, da je do takrat potrebno pripraviti vse potrebno za organiziranje tozda na Suhorju. Suhorska tovarna ni pomembna samo za metliško občino, marveč za celotno območje Žumberka in Gorjancev, saj je edina tovarna v tem koncu, od koder je na delu v tujini precej ljudi, ki bi radi dobili delo v domačem kraju. Nova suhorska tovarna pa bo dala delo 250 ljudem.

»Dolenjski list« v vsako družino

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

KZ „KRKA“ Novo mesto - TOZD „HMELJNIK“ se letos vneto pripravlja na odkup grozdja v starih prostorih Hmeljnika v Bršljinu, Kolodvorska 20. Obratovati bo pričela linija za predelavo grozdja z dnevno zmogljivostjo 5 vagonov grozdja. Pred pričetkom trgatve bo TOZD „Hmeljnik“ organizirala sestanke s pridelovalci grozdja in se dogovorila glede tehnike odkupa. Sestanki bodo najprej s pospeševalnimi odbori za vinogradništvo pri posameznih TZO, nato pa še, če se bo izkazala potreba, s posamezniki. Najbolj verjetna pot organizacije odkupa je naslednja: pridelovalec prijavi svoje tržne presežke pri vodstvu kleti TOZD „Hmeljnik“ in se dogovori za število gajbic, ki jih potrebuje. Odkupno mesto, vključno s tehtanjem in meritvami sladkorne stopnje grozdja, bo na odkupnem mestu v Bršljinu.

Odkup grozdja v Novem mestu

TOZD bo organizirala z vnaprejšnjim dogovorom odvoz grozdja s terena, seveda pa bo potrebno v tem primeru združevanje več lastnikov z določene območja, tako da bo kamion povsem izkoriščen. Grozdje mora biti v posodah in čim manj poškodovano. Minimalna zahteva glede sort je, da se ločijo bele in rdeče sorte grozdja. Grozdje belih sort ne sme biti gnilo preko 15 odstotkov, pri modrih sortah pa mora biti grozdje brez gnilobe. Poseben poudarek je tudi na sortni dozorelosti.

Po zakonu o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina (Ur. list SRS št. 16/74) določajo čas trgatve občinske skupščine. Odloki o pričetku trgatve pa veljajo po večini le za poglavitne sorte grozdja. Trgatev zgodnjih sort ni določena z odlokom, ampak jo ugotavljajo vinogradniki sami. Trgatev po sortni dozorelosti je nujna, saj je razlika v dozorelosti portugalke in žametne črmine več tednov. Tudi med modro frankinjo in žametno črmino je glede dozorelosti precejšnja razlika. Tako opozarjamo, da se vinogradniki držijo

predvidenih rokov trgatve, ki bodo objavljeni v Dolenjskem listu. Sami se glede zrelosti zgodnjih sort lahko poslužujemo predvsem dveh metod določanja zrelosti: po zunanem videzu (organoleptično), natančneje pa z mostnimi tehtnicami in refraktometrom.

Letošnja bera bi morala biti glede kakovosti rekordna. Sladkorna stopnja žametne črmine bi morala biti nad 15. Kako to doseči? V času zorenja ločimo dve fazi zrelosti: fiziološko in tehnološko. Zelo narobe bi bilo, če bi se trgatve lotili že po prvih znakih fiziološke zrelosti, saj grozdje proti koncu zorenja pridobiva tudi do 0,25 odstotka sladkorja na dan. Doba tehnološke zrelosti in z njo tudi čas trgatve nastopi tedaj, ko sladkor in teža grozdja ne naraščata več in je v tem stadiju več kot 90 odstotkov grozdja v vinogradu.

Ker je osnova za dober letnik cvička prav gotovo popolna dozorelost grozdja, je nujno, da se držimo predvidenih rokov trgatve, ne pričnemo s trgatvijo pre zgodaj in se držimo pravih sorte dozorelosti, ker v nasprotnem primeru lahko izničimo svoj trud skozi vse leto. Poleg zrelosti, ki je najbistvenejša postavka kvalitete, pa lahko negativne posledice pri spravilu pridelane nevarnosti pripravi na trgatve in pri sami trgatvi. Posoda, ki bo prišla v stik z grozdem, mora biti temeljito očiščena. Skaf, brente, gajbice, prikolice in prevleke zanje (polivinil, cerade) je potrebno pred pričetkom temeljito oprati in po potrebi razkužiti. Vsaka grozdju tuja snov povzroča nepravilnosti bodisi pri vonju, bodisi okusu mošta in kasneje vina, lahko pa negativno vpliva na potek samega vrenja. Vse navedene pogoje je nujno izpolniti, če hočemo, da bo organizacija odkupa potekala, kot je potrebno, in da bo cviček obdržal sloves, ki ga uživa v svetu. Dobro in pravilno izvedena trgatve v letošnjem letu bo zagotovila, da bomo v naslednjih letih lahko pričeli obratovati v novi kleti, saj bo kvaliteta cvička, ki jo bomo dosegli v sedanjih pogojih predelave, osnova za pridobivanje novih potrošnikov.

JANEZ BRATKOVIČ, kmet. inž.

Kmetijski nasveti

Plačilo za „se ne izplača“

Skokovito povečanje svetovne trgovine in silen napredek prometa - vse to je neverjetno zmanjšalo razdalje sveta. Česar sami nimamo, kupimo drugje, pri sosedih ali v daljni deželi. Ko „modro“ ugotovljamo, da si nam tega in tega ne izplača pridelovati, že mislimo, da si bomo pridelek preskrbeli pri tistih, ki niso hudi računarji. In potem uvozimo korenje iz Italije ali čebulo iz Nizozemske.

Da je parola „se ne izplača“ naš značilen prazen, kratkoviden izgovor, na novo dokazuje primer s pridelovanjem pšenice v naši republici. Optimistično je zapisal prof. Mikuz v svoji knjigi „Naše žitne in krompirjeve sorte“ pred dobrima dvema desetletjema, da se razmerje žit nasproti drugim rastlinskim skupinam v prihodnje najbrž ne bo bistveno spremenilo, vendar moramo vsaj za pšenico zdaj ugotovljati, da smo jo dolga leta zapostavljali, ponekod pa nanjo celo skorajda pozabili. Toda tudi Vojvodina ne more vsega nadomestiti, če že odmislimo naše možnosti in številne konisti poljščine, ki je v desetletju po vojni zavzemala še tretjino vseh slovenskih polj.

K streznitvi je pripomogla letošnja slaba letina in skorajda zanemarljiv odstotek pšenice, ki jo odkupimo v naši republici. Lotili smo se „gašenja“. Z napovedano akcijo Zadrutne zveze Slovenije, po kateri naj bi v kooperaciji s kmeti letošnja pšenica zasejali pšenico na dobih 22.000 hektarjih polj, naj bi ta poljščina dobila ustrežnejše mesto in večjo pozornost.

Podcenjevanje pridelovanja pšenice se izrazito kaže tudi pri naših hektarskih pridelkih, ki občutno zaostajajo za pridelki v jugoslovanski žitnici, kar pri drugih kulturah ni primer. Ni nikakršnega razloga, da ne bi mogli z dobro pripravo njiv, najboljšimi sortami, izdatnim gnojenjem in (doslej velikokrat zanemarjenim) bojem s plevami doseči enake pridelke kot v Vojvodini, saj jih tudi v Švici ali Avstriji, ki imata več hribovitega sveta kot naša republika.

Inž. M. L.

ČEZ TEŽKO VODO: 510 metrov bo dolg nadvoz

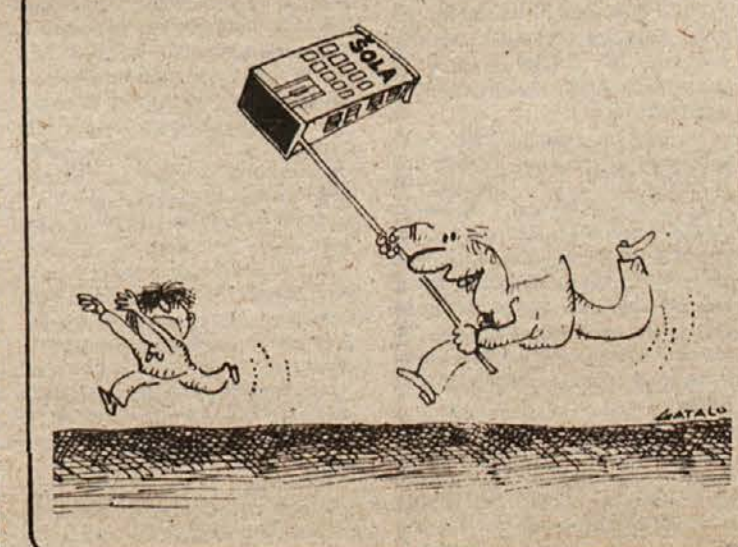
„Danin“ suhi denar

Milijoni iz odpadkov

Poročila Službe družbenega knjigovodstva o gospodarski uspešnosti v prvem polletju ne kažejo ravno rožnate slike. Pri vsem tem zbuja začudenje ne samo brezbrizen odnos do dela, ki je še marsikje opazen, marveč tudi do surovin, materiala, energije. Prav gotovo pa ne gre metati vsega v en koš, saj se odnos do dela in sestavin razlikuje od delovne organizacije do delovne organizacije. Pri tem si seveda želimo in prizadevamo, da bi dobri zgledi prevladali nad slabimi.

Primer, kako se da z majhnimi ukrepi veliko privarčevati, in to v

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

emona SOZD

obiščite DOLENJSKO

Na podlagi 33. in 34. člena Zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljišči (Uradni list SRS št. 7/77) ter pooblastila SO Krško

razpisuje
samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško

JAVNI NATEČAJ

za oddajo stavbnih zemljišč, skladno s sprejetimi zazidalnimi načrti, na naslednjih območjih:

A. STANOVANJSKO NASELJE BRESTANICA – DORC

1. lokacija št. 3 v velikosti 609 m²
2. lokacija št. 4 v velikosti 599 m²
3. lokacija št. 5 v velikosti 582 m²
4. lokacija št. 6 v velikosti 598 m²
5. lokacija št. 7 v velikosti 667 m²
6. lokacija št. 8 v velikosti 789 m²
7. lokacija št. 9 v velikosti 708 m²
8. lokacija št. 10 v velikosti 699 m² in
9. lokacija št. 14 v velikosti 643 m²

B. STANOVANJSKO NASELJE KOSTANJEVICA

10. lokacija št. 51 v velikosti 570 m²
11. lokacija št. 52 v velikosti 568 m²
12. lokacija št. 53 v velikosti 568 m²
13. lokacija št. 57 v velikosti 567 m²
14. lokacija št. 58 v velikosti 570 m²

15. lokacija št. 59 v velikosti 571 m²
16. lokacija št. 60 v velikosti 685 m²
17. lokacija št. 75 v velikosti 760 m² in
18. lokacija št. 76 v velikosti 603 m²

C. POSLOVNO STANOVANJSKO NASELJE LESKOVEC

19. lokacija št. 10 v velikosti 1200 m²
20. lokacija št. 11 v velikosti 1199 m²
21. lokacija št. 12 v velikosti 1196 m² in
22. lokacija št. 13 v velikosti 1198 m²

D. STANOVANJSKO NASELJE KRŠKO – NARPELJ

23. lokacija št. 1 v velikosti 602 m²

E. STANOVANJSKO NASELJE SENOVO – DOVŠKO

24. lokacija št. 1 v velikosti 691 m²
25. lokacija št. 2 v velikosti 665 m²
26. lokacija št. 3 v velikosti 674 m²
27. lokacija št. 4 v velikosti 621 m²
28. lokacija št. 5 v velikosti 668 m²
29. lokacija št. 6 v velikosti 634 m²

F. STANOVANJSKO NASELJE RAKA

30. lokacija št. 1 v velikosti 814 m²
31. lokacija št. 2 v velikosti 743 m²
32. lokacija št. 3 v velikosti 734 m²
33. lokacija št. 4 v velikosti 828 m² in
34. lokacija št. 5 v velikosti 656 m²

G. STANOVANJSKO NASELJE KRŠKO – SPODNJI GRIČ

35. lokacija št. 10 v velikosti 814 m²
36. lokacija št. 12 v velikosti 545 m²
37. lokacija št. 13 v velikosti 523 m² in
38. lokacija št. 21 v velikosti 802 m²

POGOJI:

1. Zlicitirano ceno za zemljišče in pripravo zemljišča plača najugodnejši ponudnik v 15 dneh po pravomočnosti pogodbe.

2. Izključna cena za zemljišče znaša pod točko:

- A – 43,50 din za 1 m²
- B – 30,00 din za 1 m²
- C – 43,50 din za 1 m²
- D – 47,20 din za 1 m²
- E – 41,60 din za 1 m²
- F – 44,50 din za 1 m²
- G – 50,00 din za 1 m²

3. Stroške delne komunalne ureditve plača ponudnik po pogodbi in znašajo pod točko:

- A – 119.856,00 din za parcelo
- B – 118.500,00 din za parcelo
- C – 119.856,00 din za parcelo
- D – 119.856,00 din za parcelo
- E – 110.000,00 din za parcelo
- F – 119.520,00 din za parcelo

Za parcele, označene pod točko G, znaša akontacija stroškov za komunalno ureditev 100.000,00 din za parcelo in se bodo obračunali v skladu s programom izgradnje komunalnih naprav na Spodnjem Griču, ki jo izvaja odbor za izgradnjo.

4. V stroške delne komunalne ureditve je vračunano: priključek na električno, vodovod in kanalizacijo ter cesta v makodamski izvedbi, vključno z vsemi soglasji.

5. V odškodnini za zemljišče ni vračunan davek za spremembo namembnosti zemljišča in prispevek za vodni sklad.

6. Fizično posest pridobi najboljši ponudnik po pravomočnosti pogodbe in plačilo stroškov za zemljišče in komunalno opremo.

7. Varščino v znesku 5.000,00 din je treba nakazati na TR št. 51600-781-86015, izkazilo o plačani varščini pa mora biti priloženo ponudbi.

8. Rok za dostavo ponudbe je 15 dni po uradni objavi v Dolenjskem listu.

9. Odpiranje ponudb bo 20. dan po objavi.

10. Ponudbe morajo biti zapečatenе ter označene z oznako „Javni natečaj“. Ponudbe pošljite na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Krško, CKŽ 30, Krško.

11. Vsa pojasnila in dokumentacija se dobe pri SSS občine Krško.

TOMBOLA V KRŠKEM

Turistično društvo Krško priredi 9. septembra veliko TOMBOLO v Krškem. Prvi dobitnik katrca, drugi fičo, tretji kultivator Arione. Zraven tega je še 7 večjih in več sto manjših dobitkov. Rezervirajte si nedeljo za Krško!

GOSTIŠČE

HENČKOV DOM
PRIREJA V NEDELJO,
9. SEPTEMBRA,

VRTNO VESELICO

ZABAVAL VAS BO
VOKALNO INSTRUMENTALNI
ANSAMBL S PEVCI.

VABLJENI!

RTV SERVIS

ZLATKO ŠEPETA VC
C. K. Ž. 11 – KRŠKO

RAZPIS NAGRADE „JOŽETA ŠEŠKA“ ZA LETO 1979

Na podlagi 2. člena odloka o ukinitvi Sklada Jožeta Šeška v občini Kočevje in 15. člena statuta Sklada Jožeta Šeška ter po sklepu odbora za podeljevanje nagrad z dne 30. 8. 1979

RAZPISUJE

odbor za podeljevanje nagrad Jožeta Šeška nagrade za leto 1979

1. Nagrada in plaketa Jožeta Šeška v občini Kočevje se daje kot priznanje zaslužnim posameznikom, skupinam, društvom, delovnim organizacijam, krajevnim skupnostim in samoupravnim interesnim skupnostim za dolgoletno uspešno delo ali za enkratne dosežke na kulturnih, prosvetnih, umetniških, znanstvenih, gospodarskih in drugih področjih.

2. Kandidate za podelitev Šeškove nagrade predlagajo družbeno politične organizacije, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, delovne organizacije in društva iz občine Kočevje.

3. Obrazložitev mora vsebovati naslednje podatke:

– ime in priimek posameznega kandidata ali naziv društva, delovne organizacije, krajevne skupnosti ali samoupravne interesne skupnosti itd.,

– iz katerega področja dejavnosti (kulturno, prosvetno, telesno-vzgojno, umetniško, znanstveno, gospodarsko, družbeno politično in podobno) se predlaga,

– dosežki kandidata oziroma uspešno delovanje kandidata,

– ali je bil predlagan že v preteklih letih.

4. Obširno obrazložene predloge sprejema odbor za podeljevanje nagrad Jožeta Šeška pri skupščini občine Kočevje vključno do 20. septembra 1979.

5. Vse predloge, ki bodo prispeli do 20. septembra 1979, bo obravnaval odbor za podeljevanje nagrad Jožeta Šeška.

6. Šeškove nagrade se podelje za občinski praznik na svečani seji občinske skupščine v mesecu oktobru.

PREDSEDNIK
odbora za podeljevanje nagrad
Jožeta Šeška:
Tone ŠERCER, l. r.

emonin kotiček

Od 5. do 19. septembra 1979 je „SKIF“ za 10% cenejši

Koledarsko poletje se izteka. Le še dobra dva tedna, nas ločita od jeseni. S tem pa nastajajo nove potrebe po nakupih. Trgovske police se že postopoma polnijo z izdelki za jesensko-zimsko sezono. Sicer pa je sedaj še čas posezonskih znižanj cen, o čemer smo že pisali.

Na začetku današnjega Emoninega kotička vas moram ponovno spomniti na sovjetske avtomobilske camp prikolicе SKIF, ki jih prodajata Trgovska hiša Maximarket na Trgu revolucije 1 in Supermarket v Pasaži na Ajdovščini v Ljubljani.

OD 5. DO 19. SEPTEMBRA 1979 VELJA PRI NAKUPU AVTOCAMP PRIKOLIC SKIF IZREDNO POSEZONSKO ZNIŽANJE CEN ZA 10 Odstotkov. Normalna prodajna cena za SKIF je 30.309,91 din, 10-odstotni popust znaša 3.030,99 din, kar pomeni, da boste SKIF lahko kupili samo za 27.278,92 din. Če pomislite, da za to ceno dobite 20 kvadratnih metrov udobja na dopustu, se izplača pohiteti z nakupom.

Zaradi praktične konstrukcije lahko SKIF spravite v pokončni legi v garaži skupaj z avtomobilom, saj zavzame le kvadratni meter površine.

Na taborjenju dopušča SKIF številne možnosti uporabe. V dveh do treh minutah lahko na karoseriji prikolice postavite šotor s petimi ležišči in s pro-

Avtomobilska camp prikolica „SKIF“

stornino 5 kvadratnih metrov. Šotorska veranda s površino 7 kvadratnih metrov je nared v 10 do 15 minutah, če pa sonce le prehudo greje, lahko v nekaj trenutkih odprete bočno steno in razpnete še 7 kvadratnih metrov dopolnilne strehe.

Želim vas še opozoriti na novi sezonski oddelek usnjenih izdelkov v prvem nadstropju Trgovske hiše Maximarket v Ljubljani in to tam, kjer so v poletni sezoni prodajali kopalke. Prizadevni in podjetni trgovci so namreč prišli na zamisel, da lahko koristno uporabijo isti prostor za prodajo povsem različnih sezonskih izdelkov.

Svetovni modni trendi se vse bolj usmerjajo v usnjena vrhnja oblačila predvsem za jesen in

pomlad. Ker pa Jugoslovani želimo zaostajati za svetovno modo, bo izbira usnjenih izdelkov v Maximarketu dovolj vsak, še tako izbirčen okus. Na voljo so moške, ženske in otroške jakne in pelur velur plašči. Samo za moške imajo lepo izbiro bluzonov kombinaciji žamet-velur.

Tokrat vam še priporočam da obiščete v drugem nadstropju Maximarketa prodajni oddelek glasbenih instrumentov, kjer boste lahko kupili vaš otrokom, ki obiskujejo glasbeno šolo, instrumente, da boste lahko vadili doma ter sebi vam krajšali čas v dolgih jesenskih in zimskih večerih.

JANEZ DOLENJSKI

DELA VSKI SVET
TOZD STORITVE
Krško, Gasilska 3

objavlja prosta dela oziroma naloge:

1 PK ALI NK DELAVCA NA ANTIKOROZIJI

Pogoji:
– 1 leto delovnih izkušenj
– odslužen vojaški rok

1 KV SLIKOPLESKARJA

Pogoji:
– 2 leti delovnih izkušenj
– odslužen vojaški rok

Pismene prijave sprejema kadrovska služba „SOP“ Krško, CKŽ 141 15 dni po objavi oglasa. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po objavi oglasa.

ISKRA INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO
TOZD TOVARNA NAPAJALNIH NAPRAV
NOVO MESTO, Bršljin 63

OBJAVLJA DELA IN NALOGE:

– TEHNIČNI RISAR

Pogoji: tečaj za tehničnega risarja in pol leta prakse na ustreznem delu;

– PLANER ZA NABAVO

Pogoji: elektro ali strojni tehnik ter dve leti prakse v prodaji ali planu. Delo je za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

– KUHAR

Pogoji: KV kuhar in eno (1) leto prakse v poklicu. Delo je za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

SKLADIŠČNIK

Pogoji: KV ključavničar ali KV elektromehaničnik ali KV trgovec ter eno leto (1) delovnih izkušenj v skladišču ali proizvodnji.

Rok za vložitev prijav je 15 dni. Kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 15 dneh po sprejemu sklepa. Poseben pogoj je poskusno delo.

SIGMA ZALEC
Komisija za
delovna razmerja
TOZD ZABUKOVICA

*VABI K SODELOVANJU
DELAVCE ZA DELO NA
TERENU NA NASLE-
DNJIH DELOVNIH OPRA-
VILIH IN NALOGAH:*

- 10 KV monterjev vo-
dovodnih naprav
- 10 KV monterjev
ogrevalnih naprav

POGOJI: pod 1 in 2 se za-
hteva ustrežna poklicna šola
z najmanj enoletnimi delo-
vnimi izkušnjami na ustre-
znem delu

Delo se bo izvajalo v enoti
Montaža in bo izključno na
terenu območja LJUBLJA-
NE in DOLENJSKE.

Osebnih dohodki so v skladu
s pravilnikom o osnovah in
merilih za osebne dohodke
TOZD Zabukovica.

Kandidati morajo poleg
splošnih pogojev imeti od-
služen vojaški rok.

Pismene prijave o izpolnjeva-
nju razpisnih pogojev naj
kandidati pošljejo v roku 10
dni po objavi na naslov:
Komisija za delovna razmer-
ja TOZD Zabukovica — ka-
drovska služba, Zalec, Pe-
čnikova 1

RIKO

*Vabimo k sodelovanju delav-
ca na delovne naloge*

**TEHNIČNI VODJA
TOZD „RIKOSTROJ“**

V skladu z določili statuta
se poleg z zakonom pred-
pisanih zahtevajo še nasle-
dnji pogoji:

- visoka ali višja izobrazba
strojne smeri
- štiri leta delovnih izkušenj
pri vodilnih delih in nalogah
- aktivno ali pasivno znanje
enega svetovnega jezika
- moralne in družbeno-pol-
itične kvalitete

Kandidati naj svoje prošnje z
dokazili pošljejo na naslov:
DO „RIKO“ Ribnica TOZD
„RIKOSTROJ“, 61310 Ri-
bnica, z oznako „Za razpi-
sno komisijo“. O izbiri bodo
prijavljeni kandidati obve-
ščeni v 15 dneh po poteku
razpisnega roka, ki traja prav
tako 15 dni.

**TRANSPORTNO
GRADBENO PODJETJE
„TGP“
METLIKA**

**ODBOR ZA
MEDSEBOJNA
RAZMERJA
TOZD GRADBENIŠTVO**

OBJAVLJA PROSTA DE-
LA OZ. NALOGE

**VODJA
PRIPRAVE DELA**

Pogoji:
— gradbeni inženir za visoke
gradnje in 2 leti ustreznih
delovnih izkušenj s stroko-
vnim izpitom ali:

— gradbeni tehnik za visoke
gradnje in 5 let ustreznih de-
lovnih izkušenj s strokovnim
izpitom

Delovno razmerje se sklone
za nedoločen čas s polnim
delovnim časom.
OD po pravilniku.

Nastop dela 1. 10. 1979 oz.
po dogovoru.
Kandidati naj pošljejo vloge
z dokazili o šolski izobrazbi
v 15 dneh po objavi na nave-
deni naslov.

**MIZARSKO PODJETJE
„HRAST“
ŠENTLOVRENC
68212 VELIKA LOKA**

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge
in prosta učna mesta:

1. VEČ MIZARJEV — za nedoločen čas,
POGOJI: končana poklicna šola mizarke stroke.
2. DVA ZA SPLOŠNA IN POMOŽNA DELA — za
nedoločen čas,
POGOJI: 6 razr. osnovne šole.
3. ČISTILKA (HONORARNA) za čiščenje pisarniš-
kih in pomožnih prostorov.
Za dela pod točko 1, 2 in 3 je predvideno 3-mesečno
poskusno delo.
4. DVA VAJENCA za široki profil mizarke stroke
POGOJI: dokončana osemletka.

Pismene prijave z dokazili o izobrazbi in izpolnjevanju
pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po tej objavi na
naslov: Mizarško podjetje „HRAST“ Šentlovrenc, 68212
Velika Loka. Delo bo mogoče nastopiti takoj ali po
dogovoru.

**KMETIJSKI ŠOLSKI CENTER
GRM, NOVO MESTO
RAZPISUJE NASLEDNJE TEČAJE:**

- gospodinjiski—kuharski
- šiviljski začetni in nadaljevalni
- traktorski za pridobitev vozniškega dovoljenja.

Pričetek tečajev bo predvidoma 20. septembra. Pismene
prijave sprejema KŠC Grm, Novo mesto, do 15. 9. 1979.

**KRKA, tovarna zdravil
Novo mesto, n. sol. o.**

Komisija za cenitev in odprodajo
sredstev izven uporabe

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

ZA ODPRODAJO RABLJENIH VOZIL

Licitacija bo v sredo, 12. 9. 1979, ob 10. uri v Inisu.

OBVESTILO

AGRARIA BREŽICE obvešča cenjene kupce, da
bo razprodaja kokoši na Kmetijskem posestvu v
Cerkljah od ponedeljka, 10. septembra dalje.
Kokoši so rjave nesnice, stare 17 mesecev,
povprečna teža 2,12 kg, cena 42,00 din za eno.
Nabavite si jih lahko ob delavnikih od 7. do 16. ure
na Kmetijskem posestvu v Cerkljah.
Ugoden nakup priporoča TOZD KMETIJSTVO.

**DELOVNA SKUPNOST
STROKOVNIH SLUŽB
SIS METLIKA**

objavlja
na podlagi sklepov IO Samoupravne stanovanjske skupnosti
in IO Samoupravne komunalne interesne skupnosti ter
sklepa zbora delovne skupnosti

naslednja prosta dela in naloge:

**STROKOVNEGA TAJNIKA STANOVANJSKE IN
KOMUNALNE SKUPNOSTI.**

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še
naslednje pogoje:

- imeti mora najmanj srednjo strokovno izobrazbo primerne
smeri za opravljanje navedenih del in nalog
- imeti mora najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju
odgovornejših del
- zahteva se moralno-politična neoporečnost

Kandidati za objavljena dela in naloge naj vložijo prijave v 10
dneh po dnevu objave na naslov:
Delovna skupnost strokovnih služb SIS Metlika, CBE 23
O izidu izbire bodo kandidati obveščeni v roku 10 dni po
izbiri.

**EKONOMSKO ADMINISTRATIVNI
ŠOLSKI CENTER NOVO MESTO**

objavlja razpis
za šol. leto 1979/80 za vpis v:

- 1.) 1. RAZRED POKLICNE ADMINISTRATIVNE
ŠOLE — oddelek za izobraževanje — ob delu
- 2.) 1. RAZRED EKONOMSKE ŠOLE — oddelek za
izobraževanje ob delu.

Prošnjo, kolkovano s kolekom za 4,00 din, je treba vložiti
najkasneje do 15. septembra 1979 in priložiti:

- 1.) spričevalo 8. razreda osnovne šole,
- 2.) izpisek iz rojstne oz. poročne matične knjige,
- 3.) potrdilo o zaposlitvi,
- 4.) izjavo glede financiranja šolnine.

Sestanek vpisanih slušateljev v 1. letnik bo 20.
septembra 1979 ob 16. uri za poklicno administr-
ativno šolo in ob 17. uri za ekonomsko šolo.
Vpisovanje v 3. letnik ekonomske šole in 2. letnik
poklicne administrativne šole bo 21. septembra
1979 ob 16. uri.

PO SVETU OKOLI

TEŽAVE — Če je našim stro-
jepiskam kdaj težko, se poseb-
no zdaj, ko na delovnih mestih
ni prav mrzlične delavnosti, naj
pomislijo, kako je šele kitajskim
kolegicam. Njihovi pisalni stroji
imajo kar 7000 znakov. Le naj-
boljša tipkarnica zmore natipkati
več kot 10 besed na minuto.

BUDILKE — Zjutraj je težko
vstati, povrhu vsega pa je mnogi-
m drdranje ure zelo zopmo.
Neko podjetje v New Orleansu
izdeluje budilke; glas, ki zbujajo,
si kupec izbere sam, naj bo to
trobenta, petelinje petje, pri-
ljubljena melodija ipd. Neki
posebež si je dal izdelati budilko,
ki ob določeni uri spravi iz
sebe vrščanje njegove nekdanje
žene. Brrrr, pa tak začetek
dneva!

DRAGOCENI AVTOMOBIL

— 28 let je Wayne Pritchard,
lastnik garaž v Great Bendu,
razstavjal avtomobil iz leta
1920 (kupil ga je za 62,5
dolarja) in posamezne dele
zamenjal z deli iz srebra,
23-kratnega zlata in niklja,
dokler ni bilo celotno vozilo
sestavljeno samo še iz teh
kovin. Muzej iz Lancastra je dal
vtrajnemu Wayneu za nik-
kelj-srebmo-zlati avtomobil
180.000 dolarjev, kar je najvišja
cena, sploh kdaj odšteta za star
avtomobil.

NAJSTAREJŠI — Najstarejši
časnik v New Yorku ni pisan v
angleščini, ampak v francoščini.
France — Amerique izhaja že
od leta 1827.

Rešitev prejšnje knižanke

Rešitev prejšnje knižanke

P	A	S	A	L	I						
R	A	L	T	R	A	V	A				
E	R	A	T	O	S	T	E	N			
R	A	V	A	N	E	R	A				
Y	O	U	N	G	S	K	I	T			
A	M	D	I	O	N	E	S	C	O		
S	A	N	I	O	K	R	A	S	A	M	
A	L	D	R	I	N	C	L	A	N		
D	A	R	K	A	L	O	L	E	I	N	
A	M	E	R	A	A	N	G	O	R	K	A
T	O	W	E	R	T	L	A	O	S	T	

Človek je kot reka. Rodi se in
umre v drugih rekah.

R. A. BASTOS

Starost ne izpametuje človeka.
R. A. HEINLEIN

Socializma ne more zgraditi
noben, še tako popoln birokra-
tski aparat.
E. KARDELJ

d l	Erta pas	rancelnlk
slika		
vrsta raka		
samožado voljevanje		
kača		
nadav		

Pameti za bučiki

Darwin je trdil, da so možgani najbolj čudovita snov v vsej
solju. Četudi jih je le za glavico bučike, so zmogni delati
čuda. Lep primer za resničnost take trditve so „možgani“ mra-
vjenkasto bela snov, ki kljub drobenosti in sorazmerni pre-
stosti rešuje neverjetno zapletene naloge.

„Razum“ mravelj že dolgo časa
preučuje dr. S. Bernstein. Njegovo
pozornost je pritegnila predvsem

spособnost mravelj za orien-
tacija v prostoru. Mravlje delavke lazijo okoli
šča sem ter tja, na prvi pogled
dijo brez cilja, vendar ko na-
hrano, jo uberejo po najbolj-
nazaj v mravljišče. Kako ču-
mravlja po blodenju ugotovi
položaj in najde bližnjico?

**Janez je Janez
ne pa Micka**

**Operacije za spremembo
spola niso potrebne**

Tri desetletja so že pre-
tela od prve znane kirurške
operacije, s katero so nekda-
njega ameriškega vojaka
spremenili v svetloaso Chri-
stine Jorgensen. Od takrat
so v nekaterih klinikah po-
stali kirurški posegi, s kateri-
mi spreminjajo spol, že ne-
kaj običajnega.

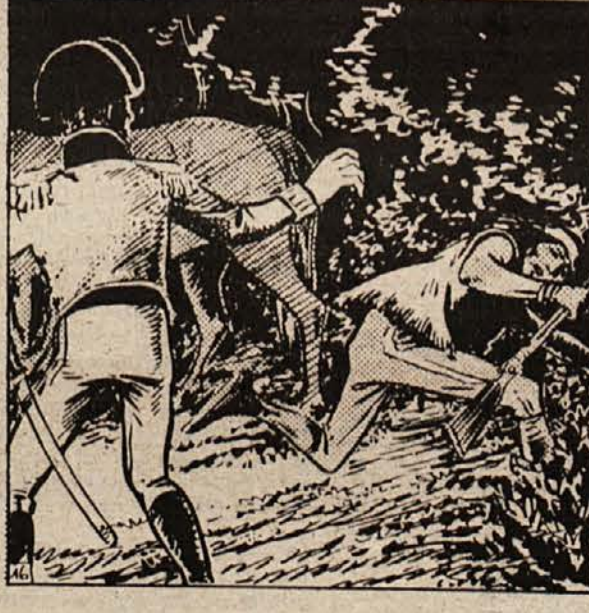
S hormoni in
nožem so pomagali možem,
ki so se čutili za ženske, do
hotenega spola, prav tako pa
so ženskam pomagali k mo-
škosti, če ni šlo drugače,
tudi z vsaditvijo umetnega
spolnega uda. O tovrstnih
operacijah tisk ni več poro-

čal, postale so del svetovne-
ga vsakdanjika.

Pred kratkim pa je svet
obtelala novica, da ena naj-
bolj znanih klinik za tran-
seksualne operacije opušča
nadaljnje posege. Od leta
1966 so na kliniki v Balti-
moru spremenili spol 50
ljudem; večina je bila prej
moških. Operacije je zadnja
leta spremljala psihološka
raziskava in analiza. Po dalj-
šem obdobju so psihologi
prišli do zaključka, da tran-
seksualne operacije v nič-
emer ne pripomorejo k duše-
vnemu ravnovesju, kar so
sicer navajali kot enega po-
glavilnih motivov za tovr-
stne posege.

Psihiater John K. Meyer
zatrjuje na osnovi zbranih
podatkov in analiz, da želja
po spremembi spola ugasne
pri tridesetih letih življenja
in da so tisti, ki jim spola ni
uspelo zamenjati, s tem prav
zadovoljni.

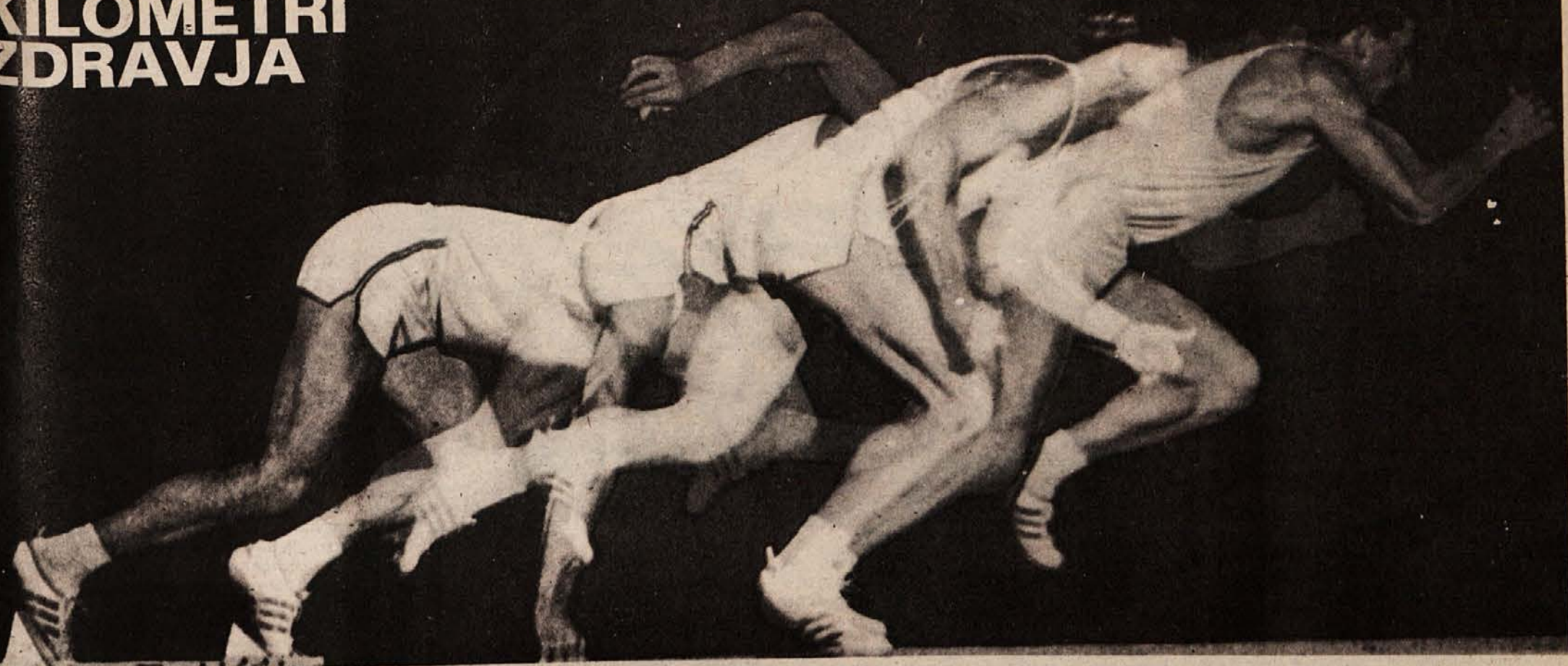
POSLEDNJI MO

V grmovju je nekaj zašustelo in Mingo se
je sumeče ozrl. Major pa je stopil še bliže
k njemu in dejal: »Kaj pa ješ? Daj, da poku-
sim tvojo južino. Vrnem ti iz svoje zaloge.«
Ko pa mu je Indijanec pomolil zaloga, je
major iztegnil roko in ga prijel za ramo. Toda
Mingo je njegov prijem prisebno odbil in se
kakor divja mačka z urnim skokom pognal
v goščavo.

Stezosledec je sicer brž prislonil
sprožil, toda njegova krogla je ube-
opravnila. Velika Kača in njegov spre-
to sta bila namreč Nattyjeva spre-
sta sicer našla nekaj krvi, toda za-
Lisjaka sta morala opustiti, da ne-
v mingovsko zasedo. Ko sta se
začeli neutegoma pripravljati na o-

KILOMETRI ZDRAVJA

6 IX. '79

142 PRILOGA

In kako je z rekreativnim tekom pri nas na Dolenjskem? Zaenkrat smo skoraj na začetku; v Novem mestu so zaradi prizadevnih posameznikov slab korak pred drugimi. Navzlic domala neuporabnim spremljajočim objektom (slačilnica, sanitarije, tuši) imajo zaradi bližnjega Portovalda le po možnosti za tako vrsto rekreacije. To so ugotovili tudi posamezni občani, ki pa se le stežka odločajo za zdravilni tek.

Gotovo je poglavitni vzrok za to nespametni, že kar tradicionalni slovenski sram pred obilnim telesom. Najlepši dokaz je peščica Novomeščanov, ki se na stadion prepeljejo tik pred mrakom, v gozd pa poskušajo steči kar najbolj neopazno. Preden so se odločili za hvalevredni korak, so naredili dve napaki. Najprej bi se morali oglasiti

pri svojem zdravniku in ugotoviti, kako je z njihovimi pljuči in srcem. Če ne bi bilo ovir, bi se morali oglasiti v upravi novomeškega atletskega kluba, kjer bi dobili strokovne napotke, kako vaditi. Prav tako bi se seznanili s predčasnimi težavami, ki spremljajo rekreativce začetnike. Najraje boljše gležnji in kolena, marsikdo pa se hudo prestraši pekoče bolečine v prsih. Od atletov bi zvedeli, da podobne težave zginajo, z njimi pa tudi odvečna energija, ki ji po domače pravimo kar 'špeh'.

In kako je z nadziranjem napredka? Poleg tega, da je rekreacijski tek najbolj zdrav in prav nič drag šport, se lahko rekreatorji sami nadzirajo. To je dokaj enostavna stvar. Srčni utrip 120 na minuto je meja, ki bi jo morali doseči z ogreval-

nim lahnim tekom in gimnastiko. Aerobno vzdržljivost pa organizem pridobiva pri obremenitvah nad mejno vrednostjo utripa, ki jo dobimo, če seštejemo minutni srčni utrip počitka in 60-odstotno razliko med maksimalnim (okrog 200 na minuto) utripom in utripom počitka. Za občana, ki ima v mirovanju 80 utripov na minuto, velja naslednji račun: puls v mirovanju plus 60 odstotkov razlike med maksimalnim (okoli 200) in pulsom v mirovanju. Formula: $80 + 60 \text{ odstotkov } X (200 - 80) = 152$. Maksimalno število utripov se s starostjo nekoliko zmanjša. Po nekaj mesecih lahko človek, ki se je odločil za zdravilni tek, prepriča, da se je njegovo srce v družbi 'bežečega gozda' lepo okrepilo. To kaj kmalu opazi po sopihajočem vrstniku, s katerim premagujeta klanec, najlaže pa ugotovi znova s samokontrolo. Srčni utrip, ki ga merimo zjutraj, preden vstanemo, se zniža. Srce zdaj z manj utripi požene po telesu prav toliko krvi, kot jo je prej.

O rekreaciji in njenih koristih v novomeškem atletskega kluba največ razmišlja državni reprezentant Janez Penca, ki se bo, ko bo končal svojo dolgoletno in uspešno tekmovalno kariero, najbrž posvetil zgolj organizaciji rekreacije. Takolepravi: „Tudi pri nas naletimo na ljudi, ki s tekmo preizkušajo svoje telesne in moči volje. Videti pa je, da so nesproščeni. Okolje še ne ceni njihove rekreacije tako, kot na primer igranje z žogo, plavanje itd. Prepričan pa sem, da so ti začetniki najdragocenejši, saj so se za tek odločili iz notranje potrebe, ne zaradi snobovstva. V našem klubu bi radi ustanovili sekcijo, ki bo redno združevala ljubitelje teka. Prepričani smo namreč, da sta lahko tekmovalna in rekreativna atletika tesno povezani. Le tisti, kateri sami spoznajo, kaj so napori, postanejo pravi poznavalci športa. Takih pristavev pa si želi vsak aktiven športnik.“

Kraljica atletike ponuja potemtakem tudi v Novem mestu roko vsem, ki jih tarejo boleznii sodobne civilizacije. Zanesljivo je, da so kilometri zdravja na voljo vsem. Za začetek je potrebna le dobra volja. Vse ostalo bo opravila narava.

JANEZ PEZELJ
JOŽE SIMČIČ

Stari Grki so malone vse vedeli o velikem pomenu športa. Zavaljo tega niso nikoli ločevali kulture in umetnosti od telesne kulture. Prišla pa so dolga leta, ko so ljudje športu obrnili hrbet, s tem pa tudi naravi.

Že dolgo tega, kar je človek pozabil na naravo. Sodobni prometni in tehnični pripomočki, s katerimi si je močno olajšal življenje, so ga spremenili v stroj, ki pretežno sedi. Povrh so ga zaradi novega načina življenja začele napadati številne bolezni in med vzroki prezgodnje umrljivosti že deset in več let ni nobenih sprememb. Tudi na Slovenskem. Še vedno so to bolezni sodobne civilizacije: bolezni srca in ožilja ter živčna obolenja.

Na te vzroke pa so se začeli z najpreprostejšimi metodami najprej spravljeni v zahodnih državah. In po večdesetletni tradiciji ni čudno, če je moč v jutranjih poročilih tamkajšnjih radijskih postaj vedno slišati, naj občani ne varčujejo s „tabletmami zdravja“. To pa niso tablete, kot jih poznamo mi, pač pa vsakodnevni tek, hoja, plavanje, kolesarjenje, veslanje, plezanje itd. In zagotovo ni daleč čas, ko bodo začeli po posameznih tovarnah namesto odmora za kavo prirejati odmor za zdravje.

NAJ SE LE VRTI TA SVET

Veliko sveta je videla, marsikaj doživela, ob tem pa spoznavala, da je najlepše doma. Na hude čase 92-letna Marija Pavlič z Zdol ne obuja rada spominov, raje se pošali in pove kaj veselega. Tudi na televiziji ima rada šaljive oddaje, najbolj pa je navdušena nad konjskimi dirkami in boksom. Vse nastope Parlava je spremljala z velikimi simpatijami in je tudi veliko prebrala o njem. Bere že od nekdaj rada, ne samo novice v časopisu, ampak tudi knjige.

Živi pri najmlajšem sinu Viktorju, pri tistem, ki se je rodil v Holandiji. Mož je šel tja za kruhom, ona pa s štirimi otroki za njim. Doma je dala v najem. Približno dva hektara zemlje je imela, toliko, da je redila dve kravi, prašiče in kokoši.

„Stiri leta sem preživela na tujem“ je pripovedovala. „Lepo hišo smo imeli, tako da sem imela na stanovanju še po pet do šest drugih rudarjev. Prala sem jim in kuhala, zraven pa redila dva prašička, da smo imeli kaj boljšega za pod zob. Stanovali smo blizu cerkve in v zvoniku je

nič kolikokrat udarilo polnoč, ko sem pri vodnjaku na dvorišču izpirala perilo. Zjutraj sem bila spet prva na nogah. Dobro, da sem bila od malega navajena delati.

Holandija je lepa dežela, toda ljudje so bili tuji. Nekaj časa je trajalo, da sem se naučila jezika in se sporazumela z njimi. Nemško sem dobro znala in to mi je tudi pomagalo. Mož je tedaj težko garal. Kopal je premog, delali pa so v vodi. Ko je bil Viktor star dve leti, sem se odpravila domov. Bilo je leta 1929. Mož je še ostal, jaz pa sem vzela s seboj otroke. Potovali smo skozi Dunaj. Tam sem imela brata ki smo ga obiskali. Ko smo šli že proti Zdolam, me je hčerka spraševala kje je naša hiša. Odgovorila sem ji, da tam, kjer so najbolj debele buče.

Po tistem Pavličeva ni več zapustila rojstne hiše. Spet se je oprijela kmečkih del, da je čimveč prigospodarila in prehranila svojih pet otrok. Mož je bil veliko zdoma, ne samo v Holandiji in Belgiji, ampak tudi v Vršču. Nekoč je doma ves dan mlatil, preden se je zvečer z vlakom odpeljal v Vršac. Bil je utrujen in je hitro zaspal. Med tem mu je nekdo ukradel kovček in tako je ostal brez vsega.

Pavličeva se še prav dobro spominja, kako je prvič prišel k hiši. Z njim je bil njihov znanec,

domačin. Ta mu jo je pokazal na Zdolah, pred cerkvijo. „Ko bo prišla mimo, ti bom stopil na nogo,“ mu je dejal. Bila sem mu všeč, zato sta po maši prišla do nas. Pod lipo sta se usedla in spraševala, če vem za kakega teliča, ki je naprodaj. „Pojdita proti Pohanci, tam bosta zvedela,“ sem odgovorila in šla po svojih opravkih.

Po tistem je moj bodoči mož še nekajkrat prišel na Zdole k maši. Zvedela sem, da je doma z Gorice na Krškem polju in da je šest let mlajši. Potem se je oglasil spet nekoč zvečer in prinesel s seboj starega vina za mamo in ata. Takrat so se dogovorili, da se lahko vzameva. Dober mož je bil, škoda, da ga je tako hitro pobralo. Garanje v rudnikih mu je načelo zdravje. Ko sva se poročila, sem jih imela jaz 33, on pa 27. V zakonu se nama je rodilo pet otrok, dva sina in tri hčere. Tilčka, ki je živela v Gradcu, je pred kratkim umrla, drugi so vsi živi. Hčeri sta poročeni čisto blizu, sin Tone pa je šel po svetu; v Novi Zelandiji prebiva. Pred štirimi leti je bil nazadnje doma in prihodnje leto spet pride.

Naroča mi, da ne smem prej umreti, da naj ga zagotovo počakam. Seveda ga bom. Vesela sem, če dobim njegovo pismo in tudi sama mu pridno pišem. Z nečakinjo Reziko na Dunaju, si prav

tako dopisujem; učiteljica klavirja je in še vedno poučuje, čeprav ima že 70 let. Obiskala nas že dolgo ni. V teh letih človek ni več za potovanje. Ko bi se spet oglasila tukaj, bi jo rada opomnila na dogodek iz njenega otroštva. Tri leta je bila stara, ko je bila tukaj z mamo in na deželi ji je bilo vse novo. Nekoč je pobirala jajca in je prišla povedat, da jih je znesla tista kokoš, ki ima vrat. Mislija je na golovratko. Seveda smo se ji iz srca nasmejali.

To so bili časi, ko smo vodo v škafih nosili s Pohance na glavi, časi, ko smo z njo bolj varčevali kot dandanes. Če smo hotele dekleta kaj zaslužiti, smo hodile delat na graščinsko. Nič koliko smrek smo posadile v Močniku in v Sromljah, na vsak meter po eno. Po ves teden smo delale od zore do mraka, in kako smo pale potem, ko smo prenehale kopati! Danes pa skoraj nihče ne zna več peti po domače. Mladi sploh ne vedo, kako lepo je bilo, ko je odmevala pesem od vinograda do vinograda, od vasi do vasi. Veseliti smo se res znali, čeravno smo vselej trdo delali.

Marija Pavlič je odrasla v številni družini. Enajst otrok je bilo pri hiši. Dve sestrici sta zgodaj umrli za angino ali davico, pozneje pa je še brata ponoči nenadoma zadušilo. Za take bolezni takrat skoraj ni bilo pomoči. Tako so ostali trije fantje in sedem deklet. Raztepli so po svetu tja do Dunaja. Ona ni šla tako daleč. Kot dekle je dobila službo natarke v Gradcu; bilo je med prvo svetovno vojno. Potem se je vrnila spet domov. Takrat za vojne dogodke ni kaj dosti vedela, zato pa je občutila več gorja v drugi vojni. Najhuje jo je prizadelo, ko je njen sin Viktor odšel v partizane. Komaj šestnajst let je dopolnil. Dolgo ni dobila o njem nobenega glasu. Od samih skrbi je takrat nenadoma posivela. Nekoč je le dobila pismo njegovega tovariša in kdaj pa kdaj, ko je ponoči narahlo potrkalo na okno, tudi sporočilo, da jo sin lepo pozdravlja.

Sovražniki so takrat nekajkrat preiskali hišo. Ko so se približevali, so hčerke s kravo vred pobegnile od doma. Nekoč so s puško merili vanjo in ji pretili, naj pove, če dela za partizane. Tedaj je zbrala ves pogum in jim zabrusila, naj je ne žalijo, ko ima vendar dva sina na ruski fronti. Nasedli so ji. Ustaši in Nemci so večkrat stikali za slivovko in za živizeh in pobrali, kar so našli. Za partizane je vedno nekaj ostalo. Včasih jim je ponoči spekla tudi kruh.

Neprestano je mislila na sina. Le kaj bi dala, da bi ga videla in skrila na varno! Minilo je najhuje in dočakala je njegovo vrnitev v svobodo. Življenje je spet teklo naprej brez hudih duševnih pretresov. Svet se je zavrtel drugače, hitreje kot nekoč in ljudem se je obrnilo na boljše. Vesela je tega, ne toliko zase kot za svoje otroke, vnuke in pravnuke.

JOŽICA TEPEY

VOJAŠKI KOTIČEK

RAKETE ZOPER RADARJE

Bojna učinkovitost sodobne oborožitve je v veliki meri odvisna zlasti od radarskih sredstev za upravljanje. Če na primer uničimo ali onesposobimo radar za usmerjanje protiletalskih raket, je hkrati z njim paralizirana tudi protizračna obramba. Prav to dejstvo je privedlo do nove zvrsti letalske oborožitve, do protiradarskih raket.

Prvi tipi teh raket so bili namenjeni za uničevanje oddajnikov kopenskih radarjev in so bili opremljeni s pasivnimi sistemi samousmerjanja. Njihov sprejemnik prestraže sevanje radarjev in po teh signalih usmerja raketo proti cilju. Pogoj, da je taka raketa zadela cilj, je, da je radar med njenim letom deloval neprekinjeno. V praksi to seveda ni vselej tako in zato so te rakete dokaj neučinkovite.

Ameriški strokovnjaki pa kljub temu menijo, da je njihova uporaba še vedno smotna iz psiholoških razlogov, zlasti takrat, če so njihov cilj

radarji v nasprotnikovi letalih. Računajo namreč, da bi nasprotnikovi piloti v strahu pred protiradarskimi sistemi izklopili svoje radarje za usmerjanje ognja in raje uporabili vizualne namerilne naprave, ki pa so precej manj natančne kot radarske.

V ZDA razvijajo nove protiradarske rakete. Ena družina te nove generacije je namenjena za napade s sorazmerno majhnih razdalj na radarje na tleh, ladjah in v letalih, druga pa je namenjena samo zoper letalske radarje.

So pa tudi rakete zoper velike kopenske radarje. Med njimi je strateška raketa „hound dog“, ki je dolga kar 13 metrov, teška pa 4,5 tone. Njen domet je 1000 kilometrov. To raketo nosi predelani strateški bombnik B-52.

NOVE ITALIJANSKE PODMORNICE

Italijanska vojna mornarica je namenjena predvsem za dejstvovanje v obalnih vodah. Toda 1500-tonske podmornice tipa „Sauro“ že presegajo te okvire. Iz tega razreda so že izdelali dve podmornici, dve pa še grade v slovitih ladjedelnicah Tržič pri Trstu. Italijanska vojna mornarica ima v okviru NATO nalogo, da v primeru vojne dejstvuje v Jadranskem morju ter brani ožino med Sicilijo in Tunisom, ki je bojda strateško pomembna. Prav v ta namen naj bi se dobro obnesle podmornice tipa „Sauro“.

Velika pomanjkljivost vseh podmornic (razen atomskih) je v tem, da se lahko pod vodo zadržujejo le omejen čas in da se morajo pogosto dvigniti na površje, dabi napolnile akumulatore. Klasične podmornice, med njimi so tudi najnovejše italijanske, uporabljajo na površini dizelske, pod vodo pa elektromotorje na akumulatorski pogon. Tako podmornico je mogoče na površju ali v šnorkelski globini z radarji kaj lahko odkriti in uničiti. Graditelji klasičnih podmornic se teh pomanjkljivosti zavedajo, vedo pa tudi, da so klasične podmornice v primerjavi z enako velikimi podmornicami na jedrski pogon vsaj trikrat cenejše. To je za mnoge države še vedno pomemben argument. Italijanske podmornice tipa „Sauro“ veljajo za odlične med klasičnimi.

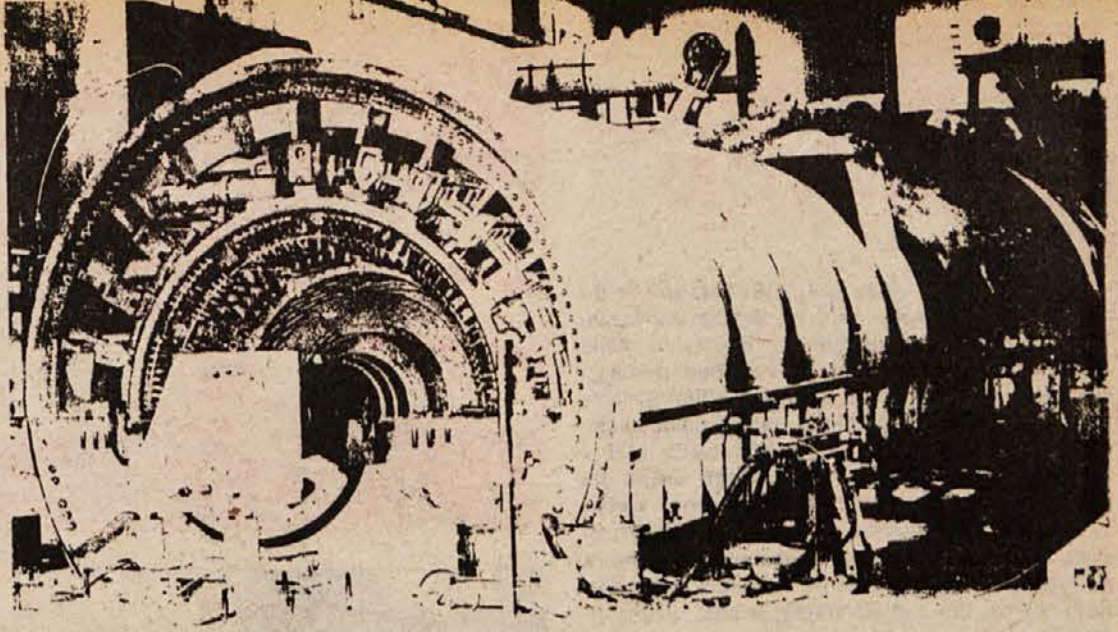
V običajnih okoliščinah lahko nepretrgoma ostanejo na plovbi 45, v izjemnih okoliščinah pa tudi do 60 dni. Konstruktorji so se potrudili, da 39-lanski posadki omogočijo v okviru možnosti kar največjo udobje.

Trup podmornice je zelo trden in italijansko plovilo se lahko brez tveganja potopi do globine 250 metrov. V tržiški ladjedelnici so se morali zaradi tega še posebej potruditi pri varjenju in zapiranju številnih podmorničnih odprtín.

Podmornice tipa „Sauro“ imajo v prednjem delu šest torpednih cevi. Šest torpedov je v ceveh, nadaljnjih šest pa v rezervi. Skladišče za rezervna torpoda je hkrati spalnica za posadko.

Torpedakalibra 534 mm je mogoče uporabiti tako proti ciljem na gladini kot proti nasprotnikovi podmornici. Usmerjajo jih po kablu do trenutka, ko prevzame vodenje proti cilju akustična samousmerjevalna naprava v torpedovi konici. Vsak torpedo je dolg šest metrov in tehta 1300 kg. Zanimivo je, da so Italijani pripravili za izvoz še bolj izpopolnjeno podmornico tega razreda; je nekoliko večja, oborožitev je enaka vendar ima udobnejšo razmestitev za posadko, večje rezerve za gorivo, več torpedov itd. To je tako imenovani oceanski tip, njen akcijski doseg v šnorkelski globini je 22.000 milj, medtem ko njena sredozemska sestra lahko prepluje nekaj več kot 12.000 milj.

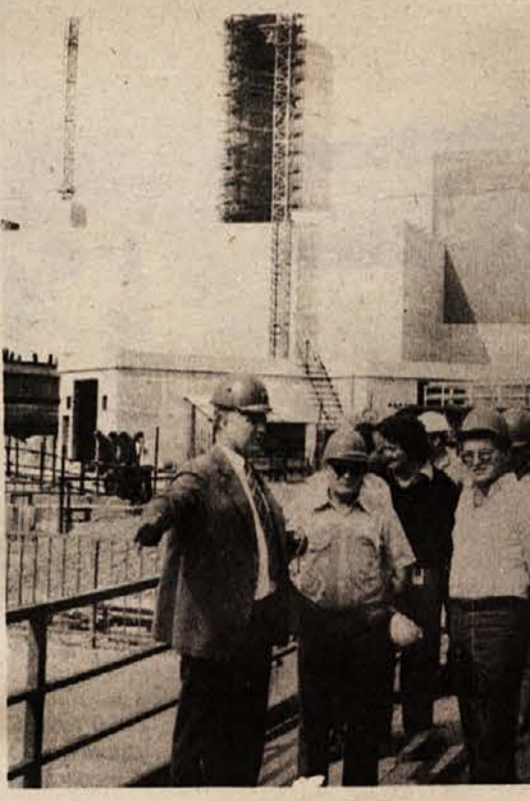

V ATOMSKI KUHINJI

Predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Vinko Hafner je bil ob obisku gradbišča naše prve jedrske elektrarne pri Krškem 21. avgusta eden tistih, ki je še lahko gledal v odprto reaktorsko posodo. Velikanski Litostrojev žerjav - Westinghousovi izvedenci ga ne morejo prehalvati - trdno drži na svojem kavljju težki pokrov. Ko bo v njej atomsko gorivo, uranov oksid v obliki sintriranih tablet, obogatenih z uranom 235, tod ne bo več kaj gledati. Gorivo bi moralo konec avgusta kreniti iz ZDA v trupu ene naših ladij.

Kako je ta čas za gradnjo naše nuklearke? Ali sploh bo, kot zlonamerno namigujejo nekateri tuji obveščevalni viri? Nihče ne skriva težav, pri tej gradnji smo si nabirali tudi izkušnje. Zamude, ki so nastale, bomo skušali v največji meri nadoknaditi v času obratovanja. Če je bilo v začetku gradnje mogoče videti napredek že od daleč (kako se je vzpenjala kvišku orjaška kupola reaktorja), se današnje delo odvija v notranjosti. Gradbinci so namreč že pred časom predali štafeto monterjem vseh vrst in strokovnjakom za elektroniko. Našim podjetjem: od Gradisa, Hidroelektrne, Hidromontaže, Djura Djakoviča, IMP, Metalne, Rade Končarja, Jugoturbine, Litostroja in še koga je lahko največje priznanje izjava Westinghousa, da bi se s takim moštvom lotil gradnje katerekoli jedrske elektrarne.

V tem mesecu bo pred delegati krške občinske skupščine razgrnjeno gradivo o varnosti obratovanja energetskega velikana. Graditelji zagotavljajo, da bo elektrarna popolnoma čist elektroenergetski proizvodni objekt. Kaj takega se danes ob splošnem onesnaževanju okolja sliši že kar nenavadno. Westinghousu je bilo že zategadelj, ker pri nas prvi gradi tak objekt, naloženo, naj kar najbolj poskrbi za varnost. Prvo, kar so pri gradnji elektrarne na Krškem polju sploh storili, je bila gradnja meteorološkega stolpa. Za nadaljnja dela je bilo namreč treba ugotoviti najprej tako imenovano „ničelno“ stanje, predvsem kakšno je tod naravno radioaktivno sevanje in podobno. Narejenih je bilo več kot 100 različnih študij. Že samo lokacijsko dovoljenje je od investitorja terjalo ne le varno obratovanje,

temveč tudi vse pogoje, da okolja v ničemer ne bo prizadelo. Tako merijo naravno radiativnost na Krškem polju na desetih mestih okoli elektrarne že od leta 1974. Zrak, vodo in padavine bodo merili tudi med obratovanjem. Pod enako kontrolo sta in bosta tudi podtalnica in savska voda.

Vprašanja porajajo nezgode v jedrskih elektrarnah po svetu. Strokovnjaki v Krškem menijo, da so tudi to nevarnost (podobno kot prenekateri tehnični dosežek v zgodovini) množična sredstva obveščanja pretirala. Kot najbolj očiten primer navajajo nezgodo v ameriški jedrski centrali na Otoku treh milj. Res so tam nemudoma drastično ukrepali, bolj ali manj zlovesče novice pa so v hipu ovile svet. Eden od najuglednejših ameriških strokovnjakov je nato o ukrepih predaval zaskrbljenim zahodnoevropskim kolegom. Povedal je, da najbolj izpostavljen delavec v nuklearni centrali na Otoku treh milj ni dobil večje doze radioaktivnih žarkov, kot jih prejme potnik med preletom Atlantika v sodobnem reaktivcu na desetih kilometrih višine!

Ljudje že po naravi radi pomislimo na najslabše. Železobetonski kolosi v Krškem so grajeni tako, da zdržijo najhuši rušilni potres. Atomov ne bi bilo mogoče več nadzirati, če bi elektrarna ostala brez energije, potrebne za lastni pogon. Z brestaniško termocentralo je zato nuklearka povezana s posebnim vodom. Če bi odpovedal tudi ta vir elektrike, sta v nedrjih elektrarne že postavljena mogočna dieselska

agregata s po 3.500 kW moči. Sama elektrarna premore več kot sedemdeset sistemov. De strokovnjakov za zagon te elektrarne so usposabljali na podobni elektrarni v Belgiji. Vse osebje, k mora bdeti nad testiranjem in zagonom, je že izšlo. V proces je tako ali drugače vključenih okrog 3.000 ljudi! Sam Westinghouse ima v Krškem 70 svojih strokovnjakov.

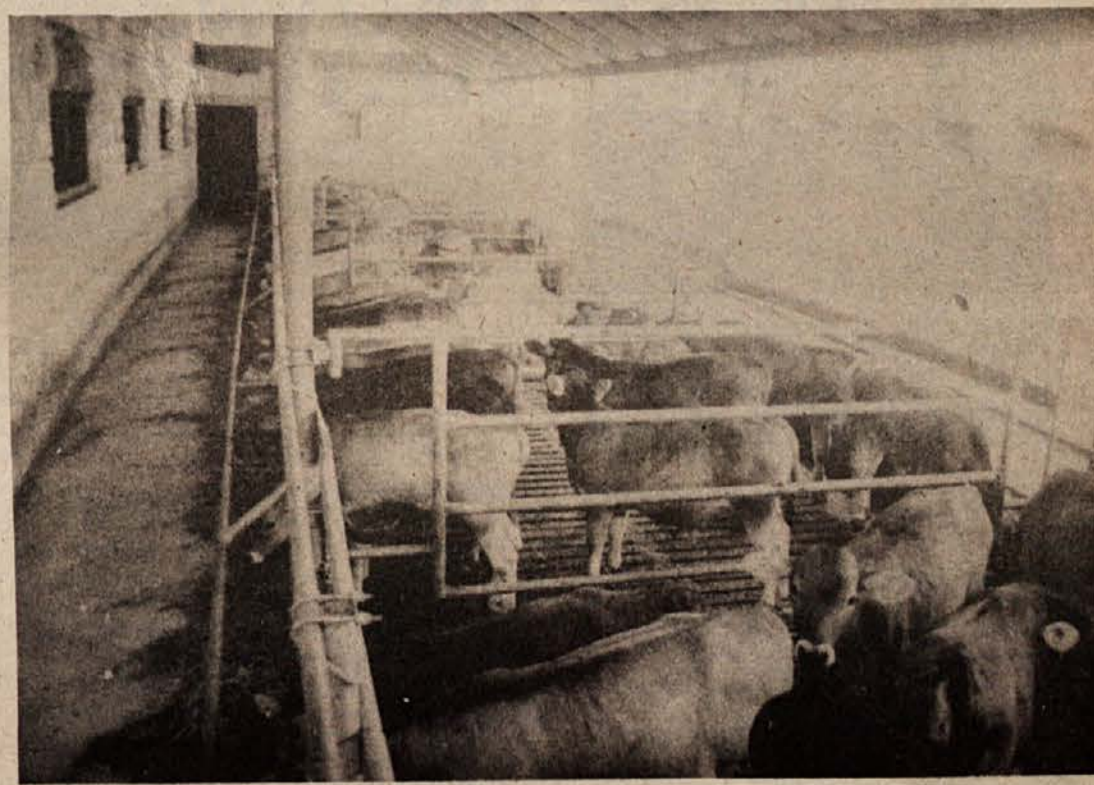
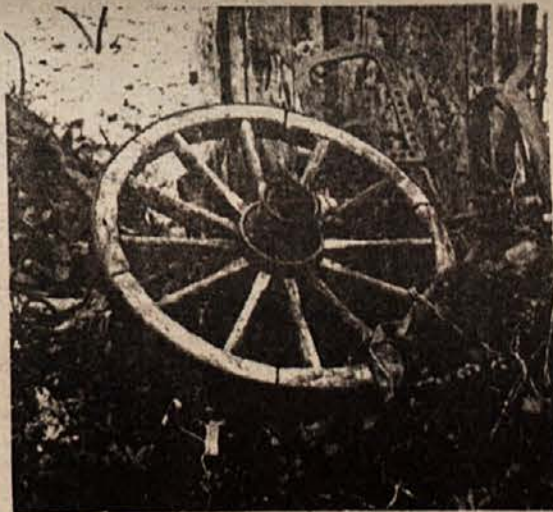
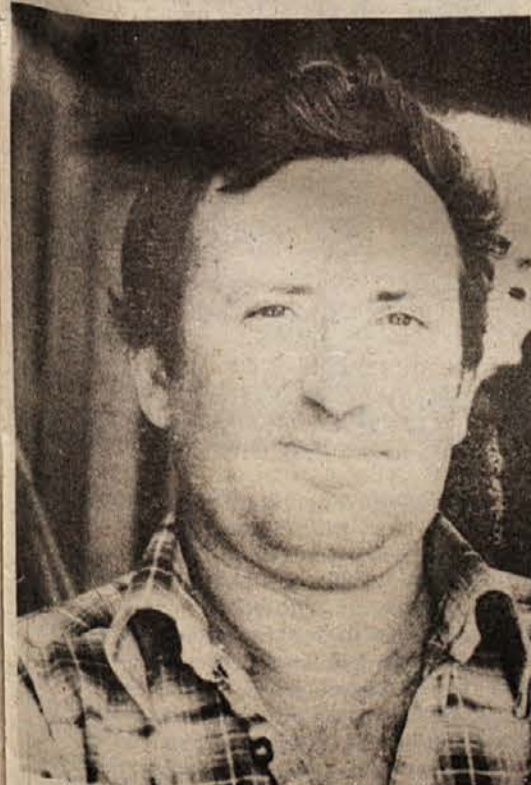
Nasprotniki jedrskih elektrarn se običajno spotikajo ob jedrske odpadke. Vse trdne odpadke, ne le tiste iz reaktorja, temveč tudi take banalne stvari, kot, denimo, brisače, delovne obleke, laboratorijsko opremo in orodje osebje bodo stiskali v svežnje. Vse skupaj bo nato našel vzorno zavetje v sodih iz jeklene pločevine. Sodi bodo začasno hranili ob elektrarni.

Tekoče radioaktivne odpadke bo izničevala posebna čistilna naprava. Sestavljena je iz zbiralnikov, črpalk, filtrov, izparilnika in dveh demineralizatorjev. Posebej bodo čistili kalužnico vodo iz uparjalnikov. V Savo izpuščena hladilna voda bo po radioaktivnosti znatno pod dovoljeni mi največjimi vrednostmi. Posebna skrb bo posvečena obdelavi odpadnih radioaktivnih plinov. Zgradili so dva vzporedna zaprta kroga: kompresorjem in sežigno pečjo za vodik. Ob ter je šest zbiralnikov za razpad in zadrževanje stisnjenih razcepnih plinov. Štiri zbiralnice plinov bodo uporabljali med rednim obratovanjem elektrarne, dva pa pri ugasnjenem reaktorju. Zbiralniki so tako veliki, da bodo zadostovali za več kot enomesečno zadrževanje plinov. To je že tolikšen čas, da večina kratkoživih razcepnih plinov razpade, preostale pline pa bodo spuščali v ozračje ob ugodnih meteoroloških pogojih. Izpuščanje je vse kaj drugega kot nenadzorovano. Merilniki sploh ne dopuščajo izpuščanja, če b bila radioaktivnost večja od dovoljene.

Vsekakor se bomo moralí navaditi spati tudi ob nuklearnih elektrarnah, ob vse hujsi energetske krizi še prav posebno. Kot že spimo ob plinskih bombah, kuhamo v ekonom loncih pod pritiskom ali jemo z različni škropivi vzgojeno sadje. Ko bi le še pri tem tako mislili na vzornost, ko mislimo nanjo pri gradnji jedrske elektrarne!

ALFRED ŽELEZNIK

KMETIJSTVO JE INDUSTRIJA

Kako ozka je včasih naša miselnost! Kako nepravilni smo! Kmet - še danes marsikomu odvrtna beseda, pojem ponižanja. Kakšen kmet nekoli. Danes se živi v mestih, biti mestni gospod, to je nekaj. V mestu je zaslužek, življenje, prihodnost. Pa pride jesen in z njo misel na žirno. Za uro ali dve stopimo iz svoje kože, da si nabavimo oz' nnice pri bližnji in daljni žlahti. In se čudimo, da so ostali med travniki, njivami, gozdovi, med živino. Ko pa je v mestu vse neprimerno boljše, enostavnejše!

Verjanemu, da je tako razmišljal tudi 37-letni Jože Barborič iz Šmarjete, ko je med šestimi otroki edini ostal doma pri starših, na kmetiji. Toda ostal je. Zmagal je zdrav razum. Danes mu ni žal. Kmetijstvo je danes zanj industrija. Sam tako pravi in to je njegovo spoznanje. Iskal in našel ga je po trinajstih letih.

Šmarjetekega asfalta je konec, pred nami je še kakih dvesto metrov prašatega makadama. Hiša kot vsaka, kmetija pač. Ogromne silose, skrite v zemljo, bi kaj lahko zamenjal za betonske stebre. Tujec bi te imel za

norega, če bi mu rekel, da se za temi zidovi skriva preko sto glav živine. To, da jih opravlja en par rok, mu lahko zamolčiš. Pa vendar. To je Barboričeva kmetija. Jože si pravkar daje opravka z živino.

„Sam sem ostal tukaj s starši, ostali so odšli po zaslužkih. Še pred trinajstimi leti je bila to povsem vsakdanja kmetija. Imeli smo sedem do osem glav živine. In ker mi pač ni bilo do šol, mestnega življenja, sem s štirinajci sklenil trdno prijateljstvo. Zapisal sem se njim in zemlji. Takrat so me nekateri občudovali, drugi so se delali norca, danes imam odgovor za vse. V hlevih, v preko sto glavah pitane goveda,“ pravi Barborič.

Skrivnost Jožetovega uspeha je javna. Pot k njemu je samo ena. Obilica dela, žuljev, potoki znoja, pa seveda podpis na kooperacijo z zadrugo. In volja. Ogromno volje in vztrajnosti.

„Sodelujem z novomeško kmetijsko zadrugo Krka. Sej drugače ne bi zmoget. Dajali so mi posojila, nasvete, danes je naše sodelovanje bolj enakopravno. Vso živino prodajam preko zadruge, skratka, vsi posli se začnajo in končujejo tamkaj.“

Ni lahko skrbeti za sto in več glav živine. Jože to zmora s pomočjo staršev. Največ težav povzročata hrana, razumljivo, toliko nenasitnih ust! Barborič ima doma njivo korus, nekoliko težje je le za seno. Pri okoliških kmetijah ima v najemu več travnikov, večidel v okolici Šmarjete. Spravljanje sena ni nič kaj lahko opravilo in vzame veliko časa. Toda tu in še kje priskoči na pomoč čudovit vaški običaj - sosedska pomoč. Mestnim že skorajda neznan.

„Vaščani si pomagamo med seboj. Svoj prosti čas pač izkoristim, da priskočim na pomoč sosedu. Dela je povsod veliko. Še kako prav mi pride, ko mi sosedji vračajo 'obiske'. Laže se znebimo dela, pa še spoznavamo se in poglobljamo prijateljske vezi.“

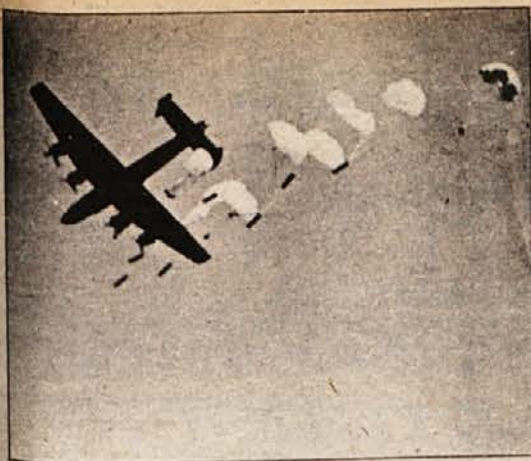
Jože Barborič ni agronom, tudi kakšnih seminarjev ali tečajev ni obiskoval, pa vendar zanj pri delu ni skrivnosti. Še več, zateka se k najodobnejšim metodam kmetovanja, od korusne silaže naprej. Ima tudi precej mehanizacije, brez nje namreč ob toliki obilici dela ne bi šlo.

„Korenine vsega so v mojem veselju do dela z zemljo z živino. Nekaj prebereš, dobiš kak nasvet, največ pa seveda da vsakdanje delo z govedom. Ščasoma s izpopolnili in danes lahko rečem, da že kar nekaj ver. Kako bi sicer lahko prodal tudi po sedemdeset in ve glav živine na leto!“

Ni pa Barborič zadovoljen s cenami in nasploh odnosom do kmetov.

„Težave so s posojili, namenjena sredstva so pličke odkupne cene včasih smešno nizke. Sicer pa, če bi vs gledali skozi denar, bi delo že zdavnaj opustili. Kaj sam sem to spoznal, kmetijstvo je industrija. Če hoče uspeti, je treba tvegati. Enaka možnost je, da propade Družba se premalo zaveda, da bo slej ko prej morala svc mačehovski odnos do kmetijstva nekajkrat preplatiati.“

Za nameček je Jože dodal: „Najsi bo kmetija še tako lepa, moderno opramljena velika, zanjo v mestu nikoli ne boš dobil povprečne hiše. Tudi to je del naše miselnosti.“

Bolj ko se je vojna bližala koncu, bolj je Slovenija predvsem za zahodne zaveznike postajala nadvse pomembno strateško območje. Tudi zato je v zadnjih mesecih vojne prav v Slovenijo prihajala okoli tretjina vse pomoči, ki so jo Narodnoosvobodilni vojski Jugoslavije dajali zahodni zavezniki. Seveda je bilo za dostavo te pomoči potrebno čim bolj poskrbeti in pri tem so imela nadvse pomembno vlogo partizanska letališča in spuščališča v Beli krajini.

POMOČ S PADALI

V Beli krajini so bila med vojno štiri spuščališča. Prvo je bilo v bližini Drag, delovalo pa je od jeseni 1943 do aprila 1944. Zavezniška letala so po sprejemu dogovorjenega signala, ki so ga po radiu oddali člani britanske vojaške misije, ki je bila v vasi Drage, s padali odvrгла tovor na označen prostor, in to le ponoči. Takoj zatem so vaščani vasi Drage, Dole in Ravnice z vozmi spravili tovore do Drag, kjer so bila skladišča. Prof. Zvonko Rus iz Belokranjskega muzeja v Metliki, ki je skrbno zbral vse dosegljive podatke o delovanju partizanskih spuščališč in letališč v Beli krajini, pravi, da delovanje tega spuščališča, skladišč in prisotnost članov angleške vojaške misije, ki je tu skrbelo tudi za meteorološka opazovanja in podatke sporočala zaveznikom, ni moglo ostati dalj časa skrito sovražnikom. Po bombardiranju, ki so ga izvedla nemška letala 21. aprila 1944, so spuščališča v Dragah opustili.

Drugo spuščališče je bilo pri Paki pri Starem trgu, zavezniška letala pa so tu odmetavala pomoč od spomladi 1944 do spomladi 1945. Največje in najpomembnejše spuščališče pa je bilo tik pri Čromlju, na Gmajni, in je začelo delovati jeseni 1944. Tu so iz kamena sestavili okoli 40 metrov velik križ in ga pobelili z apnom, tako da je bilo znamenje vidno tudi iz precejšnje višine. Poleg tega so letala svoje tovore odmetavala podnevi, tako da so bili dobrodošli „zadeti“ dokaj natančni. Največkrat je pripeljalo pomoč 10 do 20 avionov, največ pa so jih našli 1. februarja 1945, ko je nad Čromelj prihrumelo kar okoli sto letal.

Tudi spuščališče pri Goleku pri Dragatušu je delovalo eno leto, od spomladi 1944 do spomladi 1945. V tistih hudih časih pomanjkanja naši ljudje niso koristno uporabili samo razne pomoči, marveč tudi pločevinaste škatle, v katerih je izpod neba prihajala pomoč. Te pločevinaste kontejnerje so s pridom uporabljali in predelovali v številnih partizanskih delavnicah, bilo pa jih je toliko, da jih je vojska lahko dajala tudi okoljskim kmetom, da so z njimi pokrivali strehe svojih hiš in jih, domiselni kot so, tudi drugače koristno uporabljali. Še posebno dragocena pa so bila padala; precej jih je v partizanskih delavnicah predelali za potrebe sanitete, marsikateri igralec Slovenskega narodnega gledališča, ki je delovalo na osvobojenem ozemlju v Beli krajini, pa je nastopil v oblačilih, sešitih iz raznobarnih padal. Ta padala pa so bila tudi neke vrste denar: gospodarske komisije pri narodnoosvobodilnih odborih so s padali plačevale ljudem hrano ali prevoze z živino in druge usluge. Ceno so določali sproti, odvisna pa je bila od ponudbe in povpraševanja.

SVOBODNO NEBO NAD BELO KRAJINO

Janez Urh z Otokaje medpobudniki za praznovanje 35-letnice partizanskih letališč in spuščališč v Beli krajini. „Jaz sem bil takrat v partizanih, v upravi centralne vojne bolnice v Komarni vasi. Nekoč sem dobil nalog, da angleškega zdravnika odpeljem na Otok, od tam pa sem v bolnico odpeljal drugega zdravnika, ki je prišel z letalom. Takrat sem prvič videl pristanek tako velikega letala. Sicer pa je vsa naša vas živela z letališčem. V vasi je bilo tudi skladišče za material. Več stikov z zavezniškimi letalci je imel moj oče, ki je dobro govoril angleško, saj je bil v prvi svetovni vojni kot ameriški vojak v Franciji. Oče mi je tudi povedal, kako je na Otoku s padalom doskočil nek angleški major, za njim pa so s padalom vrgli še njegovega psa. Po vojni je bil ta major dvakrat v naši vasi in je iskal očeta, s katerim sta se spoprijateljila, pa ga, žal, niti enkrat ni dobil. Morda bo prišel na sobotno in nedeljsko proslavo.“

v osvobodjeni Beograd. Moji materi so povedali, da gredo v Beograd ustanovljat novo oblast.“

Martin Pezdirc iz Cerkvišča bi zelo rad še enkrat srečal tistega ameriškega letalca, ki mu je med vojno rešil življenje. „Naša hiša je bila vedno polna angleških in ameriških letalcev. Ti so s padali morali skočiti iz zadetih letal, partizani pa so jih pripeljali v vasi v bližini letališč na Otoku in Krasincu, kjer so pri domačinih počakali na njihove avione, da so jih odpeljali. Moja hiša je bila v naši vasi med večjim, zato je bilo pri nas vedno polno teh fantov. V vasi je bilo tudi njihov skladišče, od koder so dobivali hrano pa tudi obleko. Ostali so po nekaj dni, dokler pač ni pristal avion. Nekoč so pripeljali enega samega; bil je mlad fant, precej potr in obupan. Bogve kaj se mu je zgodilo, sam je bil v tuji deželi, daleč od doma, in kaže, da je obupal. Komaj eno noč je bil pri nas. Zjutraj sem vstal in slišal, da nekdo zgoraj hodi. Tam smo sušili klobase in sem si mislil, da mu je zadisala ta naša dobrot. „Kar naj si jo vzame“, sem si rekel. Potem sem v stranišču zagledal nekaj kapelj krvi, skočil sem na dvorišče in pazil, da ni vrvi, na kateri smo sušili perilo. Zaslutil sem nesrečo, stekel gor in ga zagledal, kako visi. V žepu sem imel nož in takoj prerezal vrvo, na katero se je obupan fant obesil, še prej pa si je skušal z britvico prerezati žile, vendar na srečo ni zarezal dovolj globoko. Hitro sem stekel po partizane; prišla sta dva, vendar je Amerikanec nekemu zastavniku vzel puško. Vrgel sem se nanj in ga razorožil. Prišla je ameriška komisija, fanta so zaslitali, potem pa ga je, dokler ga čez nekaj dni niso odpeljali, ko je prišel na Krasinc njihov avion, v sobi stražil partizan. Menda so skušali sedaj poiskati in ga povabiti na sobotno proslavo na Otok. Res bi ga rad še enkrat srečal; ali pa koga drugega od številnih, ki so bili takrat pri meni.“

Anton Pezdirc iz Zemlja je bil med vojno med drugim tudi komandir prometne edinice v Čromlju. „V naši edinici je bilo kakih 50 ljudi, imeli pa smo tudi kakih 10, 12 volov in vozove in smo z letališč Otok in Krasinec vozili material, ki so ga pripeljali oziroma odvrgli zavezniški avioni. Ta material smo vozili v skladišča in po brigadah, pa tudi ranjence v bolnišnice in na letališče tiste, ki so bili določeni za zdravljenje v Italiji.“

Anton Plut iz Grma je še ne 16-leten že odšel v partizane. „V naši hiši je bila partizanska delovna četa. Kadar so po bombardiranju letališč popravljali stezo, so se jim pridružile tudi ženske iz okoliških vasi. Spominjam se tudi, da so bili protiavijski mitraljezi za obrambo letališč na Kučarju, Krasincu in Primostku. V naši hiši so nekaj dni prebivali tudi Edvard Kardelj, Vida Tomšič in major Doro, ko so čakali, da jih bo avion z Otoka odpeljal

Otoka. Letališka steza na Otoku je bila dolga okoli 800 metrov, na letališču v Krasincu pa okoli 2.000 metrov. Letališči sta imeli ločeni komandi, obramba in varnostni organi pa so bili skupni.

Pristajanje letal je potekalo po natančno dogovorjenem redu. Zavezniška misija je vsak prihod letal posebej sporočila zveznemu oficirju narodnoosvobodilne vojske pri misiji, ta pa komandi letališča; tako je komanda lahko pravočasno vse pripravila za sprejem letal: ponočiso pristajalno stezo označili s kurjenjem ognjev, podnevi pa z razprostrtimi platni. Obsvetili so tudi bolnici v Črešnjevcu in Gradcu, kjer so se zbirali ranjenci, določeni za evakuacijo v zavezniško bolnišnico v Italiji, po osvoboditvi Beograda pa tudi tja.

Zaradi pomembnosti letališč je bila tudi obramba dokaj močna, usposobljena predvsem za boj z nizko letečimi sovražnikovimi letali. Pomembnosti partizanskih letališč se je dobro zavedal tudi sovražnik, zato sta Otok in Krasinec doživela več letalskih napadov, zadnjič 13. aprila 1945, ko je protiletalska obramba sovražno letalo nad Otokom zadela in se je združilo na zemljo nekje pri Ozlju.

LETEČA TRDNJAVA NA OTOKU

Obe belokranjski letališči pa nista bili pomembni le za našo vojsko, marveč tudi za zaveznike. Posadke zavezniških letal, ki so vzletela z letališč v Italiji in napadala Nemčijo, so bila natanko poučena o legi partizanskih letališč v Beli krajini, kjer so lahko, če je bilo potrebno, pristala in so jih sprejeli ne samo zavezniki, marveč tudi prijatelji. Na Otoku je pristal celo štirimotorni bombnik B 17, imenovan leteča trdnjava, ki so ga nekje nad Nemčijo v letalski bitki tako zdelali, da ne bi mogel priletelet do Italije. Ker je bilo letališče za tako težo preemhko in steza prekratka in letalo po popravilu ne bi moglo vzleteti, ga je angloameriška komisija prepustila Glavnemu štabu NOV Slovenije, v partizanskih delavnicah pa so iz njega dobili veliko koristnih in potrebnih stvari. Podobno usodo je doživel angleški lovec „Spitfire“.

Z letališč na Otoku in Krasincu se je v svoje baze odpeljalo tudi veliko zavezniških letalcev, ki so nad našim ozemljem skočili iz zadetih letal in imeli srečo, da so prišli med partizane. Skupaj s tistimi, ki so odleteli z letališča Nadlesk, se je srečno vrnilo več kot osemsto zavezniških letcev.

Tik pred koncem vojne si je sovražnik preko Slovenije skušal zagotoviti pot za umik svoje vojske. Na Kolpi je sovražnik skušal ustvariti fronto in začasno zaustaviti prodiranje naše armade na sever. Nevarnosti večjih napadov na Belo krajino se je zavedal tudi Glavni štab Slovenije, zato so se z zavezniki dogovorili o evakuaciji civilnega prebivalstva. 25. in 26. marca 1945 so zavezniška letala z letališča na Krasincu odpeljala na letališča v okolici Zadra okoli dva tisoč otrok, žensk in starih ljudi. To je ena največjih hkratnih evakuacij prebivalstva z letali med vsem narodnoosvobodilnim bojem v Jugoslaviji. Ta velika akcija pa je prišla tudi v zgodovino našega vojnega letalstva, saj so velika zavezniška transportna letala spremljali lovci mladega jugoslovanskega vojnega letalstva, ki so uspešno odbili napad nemških lovskih letal in zato potrdili sloves jugoslovanskih letalcev.

NOSEČNICE NA TRAVNIKU

Z letališč na Otoku in Krasincu so na zdravljenje v Italijo odpeljali tudi množico ranjenih partizanov. Samo iz slovenske centralne vojne bolnice so odpeljali blizu 1.500 ranjencev.

Kako gost promet je bil na obeh belokranjskih partizanskih letališčih, priča podatek Janka Manfreda-Sava, ki je bil takrat tam poverjenik OZNE: samo februarja, marca in do 28. aprila 1945, ko sta letališči prenehali delovati, je naštel 150 pristankov letal.

Kljub temu da sta bili letališki stezi na Otoku in Krasincu v bistvu le zdravniški in prometni, ki so jih deževje ali odjuga krepko razmočili in zmehčali, se je tam pripetila le ena sama letalska nesreča, pa še ta brez človeških žrtev. Februarja 1945 je pristalo šest angleških letal. Tla so bila razmočena, zato so štiri letala ostala na tleh do naslednjega jutra, ko je steza čez noč malo pomrznila. Zjutraj so letala vzletela, vendar nobeno ni vzelo več kot osem ranjencev, čeprav so imela prostora za več kot 40 ranjencev. Na zadnje so na posebno prošnjo vkrkali 16 nosečnic, vendar ravno to ni imelo sreče. Vzletelo sicer je, a je pri tem zadelo v jelše in se združilo na travnik pri Primostku. Kot rečeno ni bil nihče mrtev, le dva člana posadke sta bila ranjena.

Letališči na Otoku in Krasincu sta gotovo odlično izpolnili svojo nalogo v osvobodilnem boju slovenskega naroda. Precejšen delež k temu so prispevali tudi prebivalci obeh in ostalih okoliških vasi, ki so bili vedno pripravljene priskočiti na pomoč. Nekateri od teh se še danes, po 35 letih, dobro spominjajo takratnih dogodkov.

DVA VEČ – Ilustrirana revija Life je gotovo že pojem v svetu fotografije, saj je svoj čas, predno jo je televizija, točneje trenutno navdušenje nad televizijo, porinila v kot, da je prenehala izhajati, na svojih straneh oblikovala fotografsko zvrst, imenovano fotoesej. Pa tudi drugače je bila revija prostor, kjer so se nizale odlične fotografije. Pred meseci je Life ponovno oživel in kot vedno, je bil tudi tokrat fotografsko zanimiv. Za rubriko TISTI HIP smo izbrali odličnega posnetek Jan Du Singa, fotoreporterja Pressenbild. Jan je imel za nalogo, da fotografira srečni dogodek v Stockholmskem živalskem vrtu, ko je samica pritlikave južnoameriške opice povrgla par mladičkov. Fotoreporter je imel sijajno domisljico. Mladiča najmanjše opice na svetu je fotografiral ko sta se oprijela prstov njunega skrbnika. Dva več! Zares zgovorna fotografija!

**INDUSTRIJA GRADBENEGA MATERIALA
GRADNJA ŽALEC**

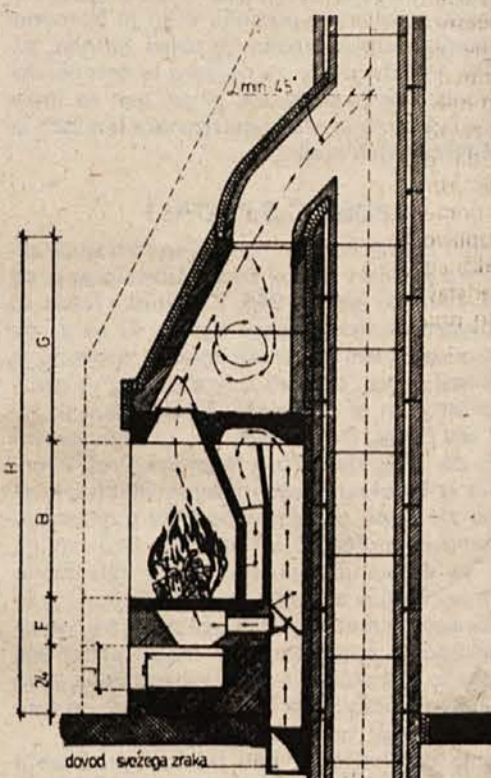
**schiedel
odprti kamin
ANTIKA**

Schiedel odprti kamin tip ANTIKA je nov izdelek na našem tržišču.

Moderna centralna kurjava nam ogreba prostore z vso tehnično popolnostjo, ki je odprti kamin ne more nadomestiti, kljub temu pa je odprti kamin s svojo tisočletno tradicijo pri nas vedno bolj iskan. Čar odprtega kamina je bil vedno v njegovem zunanjem izgledu. Stari oblikovalci so videli svojo glavno nalogo v tem, da so zunanost kamina oblikovali s tako umetniško dovršenostjo, da je dajala kaminu osrednje mesto v urejenem družinskem okolju. Suhoparna tehnična popolnost pri sodobnih gradnjah stanovanj še bolj podžiga naše želje po estetskem okolju. Odprti kamin omogoča s svojo široko paleto oblik in materialov doživljanje lepote odprtega ognja, kar pri centralni kurjavi najbolj pogrešamo. Dopolnjevanje centralne kurjave z odprtim kaminom nam pomaga ustvariti tako atmosfero in ugodje, ki si ga želimo primerno vremenu in času.

Tehnični podatki

TIP	II	III
Prostornina prostora v m ²	do 90	do 120
Velikost ognjišča v cm ²	70/50	90/70
Profil dimnika v cm H-4,5 m	20	25
Profil dimnika v cm 3 m-H-4,5 m	25	30
Dovod svežega zraka v cm ²	240	360
Odprtina na oblogi kamina za dovod zraka v prostor na bočnih straneh cm ²	120	180
Teža kamina v kg	420	630

**Industrija gradbenega materiala GRADNJA ŽALEC
UPRAVA ŽALEC**
 telefoni: (063) 710-740, 710-741, 710-719, 710-773
 telex: 33533 YU – SIGRAD
PROIZVODNJA, PRODAJA IN TEHNIČNE INFORMACIJE
 Latkova vas pri Preboldu
 telefoni: (063) 722-027, 722-078, 722-089, 722-151, 722-144

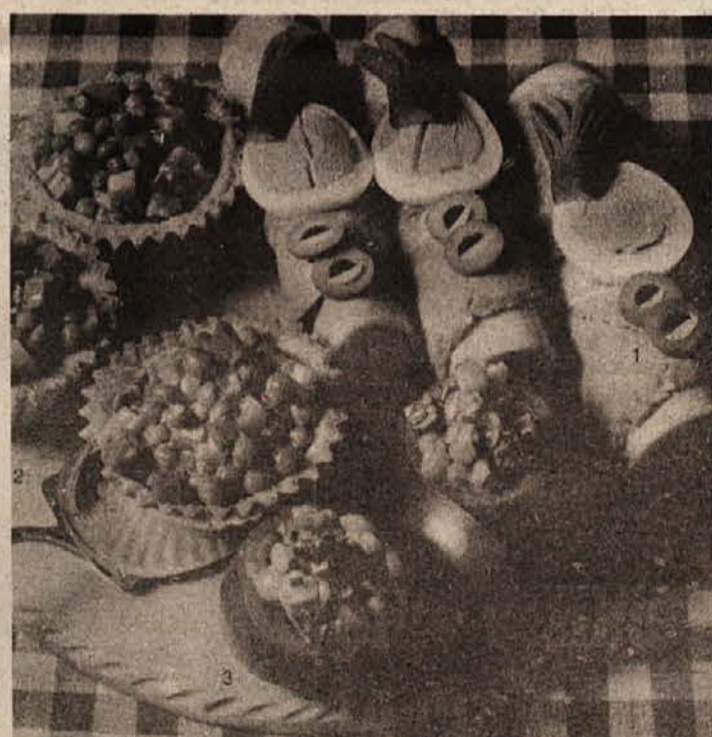
**pike velike
in male**

Na pikčasto sezono se je tekstilna industrija tokrat dobro in pravočasno pripravila, tako da res ni težko izbrati in ne dobiti blago po okusu. Kroji oblek so zelo enostavni. V pikah, ki mimogrede rečejo pomladijo, ste lahko od jutra do noči. Čim nežnejša je postava, tem večje pike so zanjo primerne. Podlaga je navadno žive barve, pike pa so temne.

hladna plošča

Lepo za oko, dobrega okusa in narejeno brez posebnih priprav in težav. Okrogel in ne predebel sir zavijemo v kos domače šunke, okrasimo s kuhanimi jajci in vloženo kumarjo. Zraven ponudimo surov nadevan paradižnik z rusko solato, v slane košarice pa nadevamo francosko solato. Okrasimo z majonezo. V pravih delikatesnih trgovinah imajo vse te stvari že pripravljene, prinesete jih domov in sestavite ploščo. Malo bolj zamudno, pač pa bolj zdravo in sveže je, če zelenjavni nadev pripravite iz domačega vrta.

pregrinjalo iz ostankov

'Patchwork' imenujejo iz raznobarnih in raznovzorčnih ostankov sešite kose blaga, ki imajo debelejšo podlago in jih nanjo še posebej prišijemo. Zamudno delo bo kronano z uspehom, če boste le natančni. Patchwork pregrinjalo sodi v moderno sobo za fanta ali dekle vse do konca študentskih let ali pa še dlje.

obzorja

komentar

potegavščina

Na slovenskem knjižnem trgu se občasno pojavijo knjige, ki sicer ne zaslužijo niti kančka pozornosti, a je treba kdaj pa kdaj o njih vseeno kaj napisati. Če že zaradi drugega ne, pa vsaj zato, da ob njih prikažemo, kako spretno znajo nekatere založbe prepeljati bralstvo žejno čez poplavo besed. Kričeč primer takšnega načednega početja predstavlja izdaja romana „Sojino poletje“ Ellestona Tre-

oz. najslabše vrste trivialno literaturo. Temu primerna je kajpak tudi cena in stopnja obdavčitve, Pomurska založba pa je „Sojino poletje“ izdala kot prvovrstno leposlovno delo, za katero je treba odšteti kar dvesto dinarjev. Za to vstoto pa je moč kupiti najmanj deset podobnih ali celo boljših pogrešnih romanov za razvedrilo. Res ne bi bilo napak, da bi se pomurski (in še kateri) založniki tedaj, ko bodo spet na tak način skušali pretentati bralstvo, ki še nima skvarjenega literarnega okusa, raje odpravili — lovit šoje.

D. RUSTJA

prebrali smo

LJUBEZEN UMRE

Slovenska literatura je bogatejša za novo delo, v katerem avtor pregneta svoje otroštvo, hkrati pa je bogatejša za nov roman, pisan v dobri; stari klasični obliki. Slednje je zares kaj redek pojav v sodobnem slovenskem slovstvu, posebno še, ker gre za pisatelja, ki je začel objavljati v obdobju preokreta slovstvenih naporov od vsebine k obliki. Govorimo o drugem

objavljeno romanu Marjana Rožanca „Ljubezen“, katerega je nedolgo tega izdala Mladinska knjiga.

Otroštvo, doba, ko človek živi v odprtem, pristnem odnosu do okolja, čas, ko okolje vdira v mlado srce in ga ošvrkne z bolečinami, radostmi, čas ljubezni. Kdo ve, koliko pisateljskih peres je že opisovalo to čarobno obdobje človeškega

življenja, pa vendar so prav tvrstna pisanja vedno sveža, berljiva, zapeljivo omamna. Zaradi snovi same že, če ne zaradi drugega, je „Ljubezen“ branje, ki bo pritegnilo vsakega bralca.

V pripovedni organizem je Rožanc vtikal sporočilo in spoznanje da človek z zorenjem izgublja ljubeči odnos do sveta. Bolj ko njegov junak — otrok, kakršnega vidi pisatelj iz svojih zrelih let — zori v odraslega, manj je ljubezni. Zorenje je odmiranje ljubezni. Nič ne preseneča stavek, zapisan na koncu pripovedi: „...konec je bilo moje otroške odprtosti in ljubezni, konec otroštva. Odrasel sem in postal mož.“

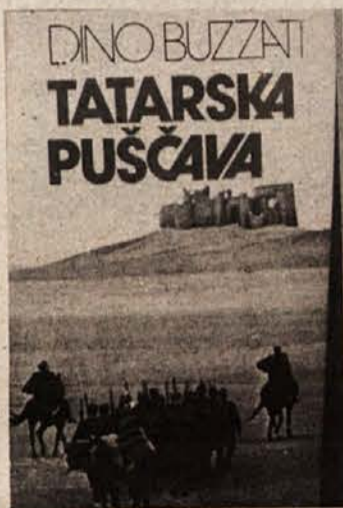
Otroštvo, opisano v romanu „Ljubezen“, je toliko bolj pretresljivo in enkratno, ker je vključeno v strahotni čas zadnje vojne. Življenje v Ljubljani, oziroma njenem predmestju Zeleni jami, je bilo zvrhano grozot, lakote, smrti, upanja, pa vendar s strani Rožancevega pisanja nikoli ne zadira obtoževanja, jadicovanje ali samopomilovanje. Otrok v svoji odprtosti, ki je ljubezen, takih odnosov ne pozna; ne pozna jih tudi pisatelj v svojem pisanju, zato je novo besedio Marjana Rožanca harmonično, celovito, umetniško.

M. MARKELJ

O TESNOBI

Pred sedmimi leti umrlega italijanskega pisatelja Dina Buzzati literarna zgodovina uvršča v krog tistih književnikov, ki so pod vplivom Poeja, Gogolja ali Kafke domiselno usklajevali elemente stvarnosti in nadčutnega ter tako na zgolj dozdevno fantastičen način prikazovali stanja bivanjske tesnobe, ki ljudi tega stoletja sili v spraševanje o smiselnosti, oz. skrivnosti življenja. Občutki krivde, nemoči, strah, smrt — to so tematski sklopi Buzzatijevih romanov, povesti, pripovedk, dram, za njegovo najbolj uspelo in v številne jezike prevedeno delo pa velja roman „Tatarska puščava“, ki je v izvziku izšel pred domala štiridesetletji. Nedavno tega je ta roman izšel tudi v zbirki „Levstikov hram“ pri Mladinski knjigi, poslovenil pa ga je Vlado Šav.

To je delo o neusmiljenem minevanju časa, znotraj kate-

rega sta glavna junaka preprost, a nesrečen oficir ter ogromna starodavna trdnjava na meji skrivnostne puščave. Oficirjeva pojavnost in njegova početja so prazna in nesmiselna, prav tako pa je tudi trdnjava, temnica osamljenih posameznikov, ki pričakujejo odrešilnega spopada. Do slednjega pa tudi do morebitnega razodetja o smotnosti bivanja kajpak ne pride. Prvi in zadnji pravi sovražnik, ki se je bližal človeku, ujetemu v čas, je smrt. Minevajoči čas pa mineva naprej.

Simbolne prvine „Tatarske puščave“ so dovolj jasne, komur pa se zdi tako pisanje le

preveč neživljenjsko, da bi v njem začutil svojo lastno usojenost, se lahko opre na trditve tistih razlagalcev, ki pravijo, da je Buzzati na izredno pronicljiv način podal tesnobno občutje razmišljujočih na predvečer zadnje vojne vihr.

D. R.

knjige

veter v stolpu

„Veter v stolpu“ (dve s podnaslovom Zgodbe in podobe s kitajskih razpotij opremljeni knjigi je poslovenil Branko Vrčon) je že sedmo delo Han Suyin, pisateljice kitajsko-belgijskega porekla, ki je izšlo pri založbi Lipa in smiselno nadaljuje Maocetungov življenjepis, v katerem je Suyinova dokumentarno in hkrati umetniško obdelala „dolgi pohod“ v socialno in kulturno preobrazbo Kitajske.

Vdevetnajstih poglavjih pričujočega dela pisateljice z enako pripovedno močjo prikazuje, na kakšen način si je kitajski živelj izbojeval socializem. Sledimo revolucionarnim potem Maocetunga in komunistične partije, koronitimi spremembam v kmetijstvu, industriji, kulturi, boju proti notranjim

in zunanji sovražnikom, pripoved pa Suyinova konča s pregledom razmer po Maocetungovi smrti 1976 in razloži zdajšnje kitajske politične in druge tokove.

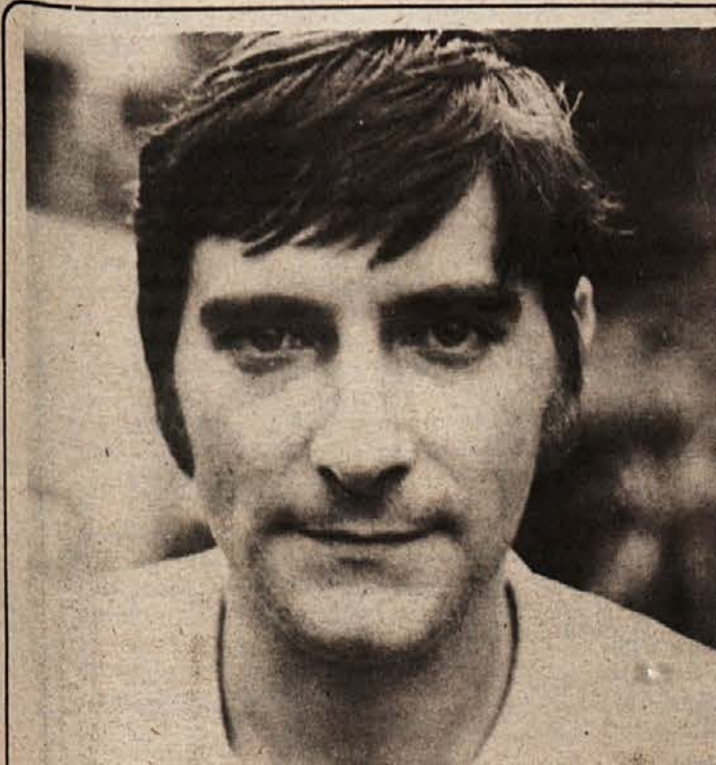
V središču dogajanja je seveda nenehno veliki revolucionar, ob njem pa je pisateljica nanizala celo vrsto oseb, ki so kakorkoli vplivale na razvoj povojne Kitajske. Ne gre za roman, ampak za široko zasnovano in temu primerno dokumentarno podprto podobo dežele, ki je presenečala in še preseneča svet, se je temu svetu odprla, a ni zato postala nič manj samosvoja in celo skrivnostna.

SPOMINI TUJCA

Pri založbi Borec je izšla knjiga, ki prinaša svojevrstno pričevanje o dogodkih na Slovenskem med zadnjo vojno. „Šestnajst mesecev med slovenskimi partizani“ je naslov spominov sardinskega kmeta Giovaniija Cuccuja—Iva.

V knjigi (prevod Gilda Barucca je priredil Mile Pavlin), ki seveda nima leposlovnih težej, je Cuccu skrbno popisal razmere na rodnom otoku pred vojno, nato stanja v italijanski vojski in okoliščine, ki so botrovale, da se v Beli krajini ni bal partizanov, ampak je prebegnil k njim, s seboj pa prinesel nič koliko orožja. Sledi opis njegovega partizanstva s tomšičevci, v bataljonu italijanskih prostovoljcev in Sercejevci brigadi, zanimive so strani, kjer govori o svojem urjenju topničarjev in minometalcev Loške brigade pa o bojih 18. divizije, na kratko pa je prikazal tudi štiri mesece dolgo pot nazaj na Sardinijo.

Cuccu, ki je pred enajstimi leti ponovno obiskal kraje, v katerih je dokazal zvrhano mero človečnosti, je bil eden redkih italijanskih vojakov, ki so se pridružili partizanom že 1942, in je doslej edini tujec, ki je napisal spomine na partizanstvo.

ISKALEC ČLOVEKA

Lucijan Reščič: tih in miren, toda neposreden in domač sedi v svojem novem ateljeju, ki še ni užil kaj dosti njegovega ustvarjalnega ne-

mira; zato diha hladno in nemo. Morda prav zato tako pogosto hodi vanj, da bi se hladne in neme stene čimprej navzele njegovega duha. Po-

menek z njim tisti deževni poletni dan je zato tekel tiho, s premori molka tu in tam. Pa tudi sicer je Reščič bolj vase zazrt človek, ki si na slikah in risbah vedno znova in znova zastavlja vprašanje o tem, kje smo, kam gremo, kaj smo. V središču njegovih del, bogato asociativnih, pa vendarle zaključeni v tesnoben krog bivanjskih vprašanj, je človek, univerzalni človek, ki išče, upa, nekaj hoče. Pa spet ne kot grob osvajač, ampak kot nekoliko otožen, čustveno zasnesen mislec.

Kar pomni, se je ukvarjal z glasbo. Morda je prav zato začel v znani mentorski krožek Maksa Pimika v Tolminu, kjer so se zbirali mladi umetniki iz vse Slovenije: pesniki, pisatelji, slikarji, glasbeniki. Ze v tolimskem času, ko je Reščič tam obiskoval učiteljske, se je začel ukvarjati s slikarstvom, pa tudi pesnil je, igral na violino. Po končanem učiteljsku je bil že pripravljen iti tudi na likovno akademijo, toda ostal je brez sredstev in akademija je padla v vodo. Potem sta z ženo Marico dobila prvo službeno mesto v Oplotnici na Pohorju, kjer se še

dane lahko postavijo z Reščičevo fresko o legendi Pohorskega bataljona. Kdove zakaj sta se po Oplotnici odpravila na Dolenjsko, na Čatež. In tam na Čatežu se je zgodilo zanimivo naključje: slikar Viktor Magyar je predal tamkajšnje osnovno šolo slikarju Lucijanu Reščiču.

Vsako življenje, še posebej pa ustvarjalčevo, je polno iskanja, včasih tudi v slepo. Tudi Reščič je prebolel marsikatero krizo, življenjsko in ustvarjalno stisko. Toda iz vseh se je izkopal bogatejši za življenjska in ustvarjalna spoznanja. Zdjaj se mu zdi, da je prišel v obdobje tiste zrelosti, ko je že izmrejel izpovedne možnosti slikarstva, ko ve, kaj hoče s sliko povedati. Hkrati pa tudi ve, da bo posledje ostal zvest prav slikarstvu, od katerega ga je pogosto vleklo k pisanju, glasbi. Včasih sicer z otožnostjo pomisli na čase zgodnjega ustvarjanja, ko je lahko dal veliko več od sebe, ko kritika do svojih del še ni bila tako ostrá, kot je zdaj. Medtem ko je včasih eno sliko ustvaril v enem samem dnevu, potrebuje zdaj tudi mesec dni.

„Slika ni nekaj praznega.

J. SIMČIČ

OBRAZI

PLUG NAD PLUGI

V nedavno izdani enciklopedični izdaji Tehnične založbe „Kako deluje“ je plugu priznano prvenstvo najstarejšega poljedelskega stroja. „Napredujoča tehnika skoraj ni spremenila njegove oblike in gradnje. Samo kolca pri sodobnejšem traktorskem plugu ni več,“ pravi ta modra knjiga. Merjenja mladih traktoristov postajajo že pravca proizvodna tekmovanja. Kar veselje je gledati mlade kmečke fante in dekleta, s kakšno spretnostjo se sukajo okrog strojev, kako ocenjuje zemljo. „Vsekakor bolj hvalevredno, da se mudijo s tem, kot da bi kje na kakšnem zapečku preišljevali, kako uteči z zemlje,“ je mnenj eden od priletnih očancov na posavskem tekmovanju traktoristov v Bukovški pri Brežicah.

Posavski zmagovalec med mladimi zadržniki Alojz Colarič iz Podbočja se je rahlo nasmehnil, ko smo mu povedali, kaj pravi o plugu omenjena knjiga. Orači se namreč že dolgo ne onegavijo s praznimi vožnjami, četudi nimajo prevračnjaka, temveč se raje potrudijo okrog lepega sendviča in previdno razdelijo njivo na dve polovici. Na kraju je nato lepo zaorano kot celota. Seveda knjigam tudi zaupa, saj je pred časom drgnil klopj grmske šole za kmetovalce. Celo pri oranju, pri tem za kmeta tako običajnem opravilu, se

vedno najde kaj novega. Na tekmovanjih po Sloveniji, še bolj pa v zamejstvu imajo po navadi zadnjo besedo tako imenovani tekmovalni plugi norveške izdelave „Kvermerland“.

„Ta plug se da res naravnati na milimeter natančno. S hidravlično poteznico, ki smo jo dobili letos, ga je mogoče naravnati celo med oranjem,“ pravi Lojze. Hkrati ne pozabi povedati, da tako natančen plug hudo kaznuje sleherno napako. „Ima dolge deske, deski so malo večji, podporno kolo mu pomaga pri globini in smeri (knjiga pa dela križ čez kolca). V tujini so že naprodaj plugi te firme z vgrajenim mehanizmom, ki rezila takoj dvigne, če zadenejo ob kamen. Kajpakse dobijo tudi dodatna peresa, da brazdo še lepše zavije,“ opisuje Lojze zadnje krike oraške mode.

Takih plugov zaradi vse hujših uvoznih omejitev še kmalu ne bo veliko po naših dvoriščih. Krški mladi zadržniki — sredi septembra bodo gostitelji državnega prvenstva oračev — so na svoj tekmovalni plug ponosno pritrtili svetlečo se tablico, kjer je zapisano ime botra — krške zemljiške skupnosti. Hvalevreden primer pospeševanja kmetijstva. Plug — nalepka izdaja, da je to orodje „desetih svetovnih prvakov“ — je pred dvema letoma veljal 28.600 dinarjev. Samo hidravlična poteznica stane 3.800 dinarjev.

„Če danes le malo zastaneš, padeš in se ne moreš več pobrati,“ nadaljuje sinovo misel oče Colarič. V hlevu redita družno 32 glav živine. V dveh dneh prežvečijo za nakladalko sena. „Letos smo navkljub slabši letini in muhastemu vremenu nakosili več krme kot lani. Tudi število košenj je povsem običajno. Na travnike pa smo zmetali za nad tri stane milijone umetnega gnoja, pojasnjujeta Colarič.“

„Brez strojev delu ne bi bili kos. Si lahko mislite da mi lani in letos sploh ni bilo treba na travnik? Vse je fant postoril s traktorjem in samonakladalko. Kako smo se nekoč mučili s pravilom sena in koliko ljudi je bilo treba! Podbočje, nekdanj tako trdna kmetiška vas, ne premore še enega ali dveh mladih gospodarjev, da bi s sinom lahko šla v španovijo za tisto strojno skupnost. Lani je šlo 180 tisočakov za razne stroje. Kdo bo zdržal tako drage nabave? Tudi izplača se ne za enega. Izredno dobrodošel bi bil silokombajn. Ker pri nas ni še enega taketa kmeta, se fant dogovarja z Antonom Kodričem iz Šutne in Jožetom Strgarjem, pomislite, nič bliže kot iz Leskovca!“ razgrinja težave oče Colarič. Odhajanje s kmečke zemlje, tudi tiste na Krškem polju, je globoko zarezalo. Bodo manjkajoče roke še lahko nadomestili sodobni stroji? Tudi taki, s katerimi je ravnavo 10 svetovnih prvakov?

ALFRED ŽELEZNIK

NAJVEČJA MAČKA

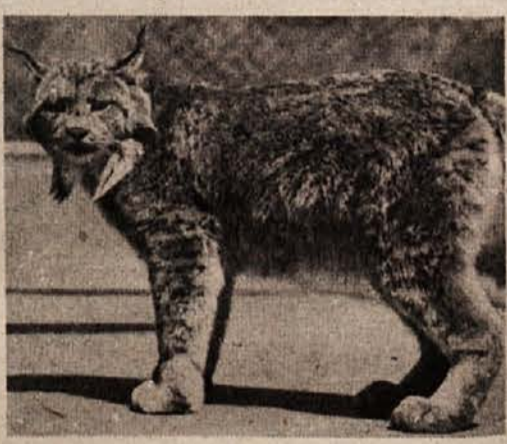
Potem ko je uprava lovišča Rog pozimi 1973 v roških gozdovih naselila 6 risov, se je v Slovenijo po dobrih osmih desetletjih spet vrnila največja evropska mačka. Ris, pegasta zver iz družine mačk, je nekdanj naseljeval večino Evrope. Na današnjem slovenskem ozemlju so risa zatrli že v prvi polovici 19. stoletja, čeprav so posamezne primerke uplenili, sledili ali videli še več desetletij pozneje, predvsem v notranjskih in dolenskih gozdovih. Po avstrijski uradni gozdarski in lovski statistiki je bilo na Kranjskem od leta 1874 do 1913 pokončanih 5 risov, zadnja dva so uradno uplenili 1888, enega pa še celo tik pred začetkom prve svetovne vojne.

Danes živi ris, zver na visokih nogah, s kratkim repom, ki je na koncu črn, razen v roških gozdovih še v Skandinaviji, v vzhodni Nemčiji, na Poljskem Češkoslovaškem, v Romuniji, na našem jugu ter v Albaniji in severni Grčiji. Računajo, da živi v Jugoslaviji samo še okoli 40 risov, roški, ki se menda uspešno razmnožujejo, v to statistiko niso šteti.

Po vsem tem lahko sklepamo, da so dokaj redki ljudje, ki so videli največjo evropsko mačko izven ograje živalskega vrta. Pa še za ograjo jih ni prav veliko. Če to zver opišemo, je treba reči, da je dolga (z repom) do 130 cm, visoka okrog 80 cm, na tehtnici pa potegne do 40 kilogramov. Ris ima mehko svilnato dlako sivkasto rdeče barve, ki je pokrita s temnejšimi pegami. Uhlji se končujejo s sršečimi čopki. Med risovimi značilnostmi je tudi ta, da ima izjemno kratko črevo, komaj dvakrat daljše od trupa.

Ris ne da veliko na podnebne razmere. Potrebuje le dovolj hrane in mir pred človekom. Je ponočni samotar in živi izrazito teritorialno življenje. Njegov „fevd“ je velik od 2000 do 6000 hektarjev. Da je ris zelo prilagodljiv, dokazuje poleg kočevskega tudi slovaški primer. Tam so risa zaščitili med obema vojnama, danes lahko potomce tistih risov občasno vidijo celo v Avstriji. Odkar so risa zaščitili tudi v Sovjetski zvezi, ga videvajo celo v bližini vele mestnega Leningrada.

Ris se razmnožuje počasi. Samica ima enkrat na leto dva, največ tri mladičke. Strokovnjaki in z njimi lovci soglašajo, da je glavna risova hrana srnjad, čeprav se ne brani tudi miši ali jelena. Kakor vse druge mačke tudi ris nima dobrega nosu, zato čaka večje živali na spodnjih drevesnih vejah ali skalah. Napade jih zviška in (kot vse mačke) za vrat. Pravijo, da je srnjad, ki preživi v risovem lovišču, zanesljivo zdrava in v najboljši kondiciji. Ni torej čudno, da imenujemo risa tudi „gozdni higienik“. Je pa pri tem tveganje. Risa že toliko časa ni bilo v naših gozdovih,

da srnjad sploh več ne ve, da je ta zver njen sovražnik. Prirojeni strah pred risom se je izgubil, sposobnost reagiranja na risjo nevarnost je ugasnila. Ta pojav so opazili predvsem v Moravskih Beskidih, kamor se je ris naselil s Slovaškega. Nekateri menijo, da se bo ris podobno obnašal (ali pa se že) tudi v roških gozdovih. Kakorkoli že, kmetje, ki pred divjadjo ograjujejo bome njivice, ne bodo preveč jezni.

Ris slovi tudi po tem, da je bolj malo bolan. To pripisujejo dejstvu, da živi tako sam, da se nima od koga okužiti. Je izvrsten lovec, neuspehov skoraj nima. Neki švedski strokovnjak je izračunal, da mu od dveh napadov na žrtev povprečno uspe vsaj eden. Ko lovi severne jelene (za naše ni podatkov), na štiri napadene pregrizne vratno žilo vsaj enemu. Naj bo to lovcem všeč ali ne, pokonča ris eno večjo žival na dan. Na območju, kjer je divjadi v preobilici, pa ga včasih popade bes, da mori vse od kralja.

Čeprav trdijo, da ris napada predvsem oslabele in bolne živali — zato ga tudi naseljujejo — je pregled ostankov divjadi, ki jo je pokončal ris, pokazal, da je bila polovica žrtev zdrava.

Zdaj ugotavljajo, da so za „gozdne higienike“ bolj primerne zveri, ki so samo toliko spretni, da lahko uplenijo le oslabele in bolne živali. Ris ni med njimi; največja evropska mačka zaradi svoje gibčnosti in načina lova z lahkoto ujame tudi popolnoma čilo žival. Kot smo rekli: od miši do jelena.

No, pa ga zdaj, ko je spet pri nas, ne bomo obsojali. Takšna je njegova narava. Volk ne menja dlake in ris mu je podoben. Sicer pa: odkod človeku pravica vtikati se v naravni red stvari? Nedeljski lovec lahko zjutraj še vedno naroči ženi, naj da v ponev za vsak primer dva ali tri v mesnici kupljene zrezke, v republiki, caštvu ali kraljestvu risov pa velja, da je vsak svoj mesar in kuhar. Če hoče preživati.

M. B.

VODO SO DOBILI - 31. avgusta je bila na Šahovcu pri Dobmiču slovesnost, na kateri so zaključili mladinsko delovno akcijo v Suhi krajini za območje trebanjske občine. Slovesnosti so se udeležili brigadirji, vaščani in predstavniki občine ter družbenopolitičnih organizacij. Vaščani Šahovca so tako tudi uradno dobili vodo, nov vodovod pa je predal namenu najstarejši vaščan Alojz Pekolj. (Foto: J. Simčič)

SREČNI IN BREZ SKRBI - Veseli, srečni in zadovoljni so videti med igro otroci iz šentjemejskega vrta. Koliko časa še? Nekateri bodo že te dni spoznali težo šolskih torb, nekaj jih gre v malo šolo. S tem se začno prve skrbi in resni občutki dolžnosti... (Foto: R. Bačer)

Vzdržati še dve suhi leti

Novomeška zadruga ima v lastni proizvodnji lep uspeh, izgubo pasamov novi tovarni močnih krmil - Brez širše družbene pomoči ne bo možno izpeljati sanacije

„Pogum nam dajejo polletni poslovni rezultati, saj se je izkazalo, da je kooperacijska proizvodnja občutno boljša,“ pravi inž. Miha Krhin, direktor novomeške kmetijske zadruge.

Verjeto je k rezultatom zadruge kot celote v prvi polovici leta, ki so bili nad pričakovanji, pripomogla tudi nova organiziranost v 5 tozdov. Žal pa je istočasno nastopila kriza v mešanici krmil, kjer gre za novo investicijo, pa še trg za proizvode ni urejen.

Posebno razveseljivi so rezultati dela, ki se kažejo tudi v finančnem smislu, na nekaterih delovnih kjer se pozna dobro sodelovanje z biotehnično fakulteto v Ljubljani. Posledica tako pridobljene nove tehnologije za pisanje živine lepo ponazarja primer iz Jurke vasi.

Konec junija lani je krava v enem dnevu dala 8,23 litrov mleka, v prvi polovici letošnjega leta pa so v enem kmnem dnevu namozli 11,63 litra. Drug primer: pri pitancih so prej porabili 4 do 5 kilogramov kme na dan, po uvedbi nove tehnologije pa porabijo komaj kaj več kot kilogram na dan. Naučili so se pridelovati dobro osnovno krmno, kar je pogoj za uspešno živinorejo.

Zadruga je dosegla ob polletju skupno (brez Hmeljnika) 47,50 odst. plana, kar je ugodno, če upoštevamo, da je za kmetijske jesen najbolj donosna in da so rezultati v prvi polovici leta vselej slabši. Plan

ŠOLA NA PREVOLAH JE DOBILA IME - V nedeljo, 2. septembra, so na proslavi na Prevolah slavnostno pomenovali šolo po I. artiljerijski brigadi. Na slavlju sta govorila v imenu artiljerijcev Emil Dolčič in v imenu šolskega kolektiva ravnatelj Milan Habjan (na sliki). Krajani so izvedli lep program. (Foto: R. Bačer)

Z brigadirji odhaja tudi živahnost

Agica Škufca, gospodinja iz Hinj, je prišla na proslavo, ko so brigadirji zapuščali Suho krajino po dvemesečnem življenju s krajani. Zelo jih je pohvalila:

„Odkar so v naših krajih brigade, imamo drugo življenje. Čez poletje ni več puščobe. Ne zdi se nam več, da smo na koncu sveta, ker prihajajo k nam mladi iz vse Jugoslavije. Skrajja jih naši ljudje niso nič kaj lepo gledali, zdaj pa je vse drugače. Vse več domačinov je, ki hodijo z brigadirji na delo. Ponujajo jim tudi sadje in pižavo.“

— Kaj pa mladina domačinov vasi? Se rada družijo z brigadirji? „Tudi mladina je postala drugačna. Prvi niti niso kot organizacija kdove kaj delali,

DA NE BO HUDE KRVI

Krkin tozd Zdrav... našim članku naslovom „Za... niso več skrivnost“ omenjen kot eden tistih, ki je imel letos maja v poprečju čez 10.000 din osebnega dohodka. Omenili smo že 30. avgusta v komentarju „Pišejo hišne številke“, da je šlo za pomoto (ne po naši krivdi), ker velja poprečje čez 10.000 din samo za upravo tozda, medtem ko je bilo v kolektivu zdravilišča kot celote majsko poprečje 6.459 dinarjev.

TRGOVINA S ČEVLJI

Mercator ureja v Šentjemeju lokal ob glavni ulici, kjer je bilo prej frizerstvo. Občani računajo, da bodo že to jesen lahko kupovali obutev v prvi specializirani prodajalni v domačem kraju.

GUBČEVCI, NA PROSLAVO!

V soboto, 15. septembra, bo ob 10. uri v vojašnici Milana Majcna v Bršljinu proslava dneva enote, ki nosi ime po IV. SNOUB Matija Gubec. Borci Gučeve brigade, predvsem iz občine Novo mesto in Trebnje, so vabljani na svečanost. Vabi komanda enote JLA.

SE VEDNO NAKROG

Cesta z zapora pri Hotelu Kandija še traja, tako da morajo vozila za smer Žabjo vas nakrog po Kristanovi do tovarne IMV pa na glavno cesto. Ker je prometa veliko, šola na Gmru pa je tudi polna otročadi, naj bodo vozniki previdni, da ne bi za časa obvoza prišlo do nesreče.

ZAKAJ JE PRAZNO?

Ob pomanjkanju lokalov v mestu je res čudno, da je lepa prodajalna pod samopostrežbo na Drski zaprt. Ob obvoztvi so imeli tam belo tehniko, ampak ne dolgo, lokal je zdaj več kot leto dni zaprt.

TRŽNICA KOT PO NAVADI

Založenost na mestni tržnici bi v ponedeljek lahko ocenili za srednje dobro. Nič kaj dosti ni bilo

SOBA ZA MLADINCE

Vse kaže, da bodo mladinici osnovne organizacije ZSM Sentrupert v jeseni poživili svoje delo, ki doslej ni bilo kaj preveč aktivno. Te dni ob pomoči krajevne skupnosti preurejajo svojo sobo v šentrupeškem domu kulture. V sobi bodo imeli sestanke, poživiti nameravajo tudi družabno življenje mladincev.

PRISTOPNE IZJAVE ZA SINDIKAT

Delavcem, ki so zaposleni v tako imenovanem zasebnem sektorju, bodo te dni z občinskega sveta Zveze sindikatov Trebnje poslali pristopno izjavo za včlanjenje v osnovno organizacijo sindikata delavcev pri zasebnih delodajalcih. Hkrati s pristopno izjavo pošiljajo osnutek nove kolektivne pogodbe o delovnih razmerjih med delavci in samostojnimi obrtniki. Z delavci bodo o tej pogodbi organizirali javno razpravo na dveh področnih sestankih: v sredo, 12. septembra, v Trebnjem, v sejni sobi občinske skupščine, in 16. septembra v domu kulture v Sentrupertu.

ITALIJANSKI SINDIKALISTI NA OBISKU V TREBNJEM

V petek, 7. septembra, obišče trebanjsko občino delegacija treh italijanskih sindikatov iz pokrajine Veneto, ki vračajo obisk republiškem odboru sindikata delavcev kmetijstva, živilske in tobačne industrije. Na poti po Sloveniji bodo obiskali najprej Novo Gorico, Tolmin in Kranj. V trebanjski občini se bodo udeležili sprejema pri predsedniku izvršnega sveta občinske skupščine, potem pa si bodo ogledali galerijo likovnih samorastnikov, Kolinsko na Mirni, „Dano“ in eno izmed usmerjenih kmetij.

Iz kraja v kraj

HITIJO, DA SE KADI - Pravzaprav bi bilo bolje reči, da se praši. Samo ne od naglice in delovne vne-me, še manj od dobre organizacije. Beseda je o gradnji in popravilu glavne trebanjske ulice, ki ima te dni podobo bojščja iz tretje svetovne vojne. Zanimivo pri vsem tem je, da so občani, ki se prebijajo skozi oblake prahu, skoraj tako hladni kot delavci „cestnega“. So se pač vdali v usodo.

TISK JE RES SILA - Te dni so mironski trgovci, gostilničarji in drugi doživeli pravo invazijo inšpektorjev. Z njimi pa je hodil prizadeveni urednik in največkrat tudi edini pisec „Krajana“ Janez Platiše. Zanimivo je, da so vsi prizadeti dokaj hladno sprejeli vse denarne kazni, ki so jih izrekli inšpektorji, veliko manj hladno pa so sprejeli vest, da bodo vsi „prišli v časopis“. Bolj kot denarne kazni, - to bodo še pokrili, saj kupci nimajo iti kam drugam - se boje neprijetne 'reklame' v časopisih.

Kako mečkajo z asfaltom

Prebivalci ob cesti Gomila - Brezovica še požirajo prah - Graditelji ne upoštevajo želje domačinov

Nikoli v zgodovini trebanjske občine še niso toliko gradili kot letošnje poletje. Seveda je pri vseh, ki bodo zaradi teh gradenj prišli do sodobnejše šole, asfaltirane ceste, delovnega mesta ali športnega igrišča, zavladalo veselje. Ponekod pa je v njihovo veselje padla tudi kaplja pelina.

Krajevna skupnost Mima je letos po uspelem referendumu za samoprispevek znova naredila velik korak k odpravljanju komunalnih problemov, pri čemer so imeli tako srečno roko, da so se lotili v resnici najbolj žgočih.

Ljudje so zato tudi tako lahkega srca dali svoj glas „za“, pa tudi primaknili so kar precej denarja dodatne udeležbe. In kako zdaj potekajo dela na teh delovnih črtah?

Nekako od začetka julija že potekajo dela na cesti med Gomilo in Brezovico, kjer bodo delavci Slovenija cest - tozda Maribor položili okoli 1.800 metrov asfalta. Dela še do zdaj niso dokončali in prebivalci, ki žive ob tej prometnici, zdaj zaradi obvoza - kriva so dela v Trebnjem - požrejo še več prahu kot prej.

Franc Kirm, ki živi ob tej cesti, pa tudi njegova žena, ki je tisti dan polivala cesto z odpadnim oljem, da se le ne bi preveč prašilo, ne vesta povedati kaj dosti lepega o graditeljih. Graditelji so počasni, saj se na tej cesti, ki je dolga samo dober poldrugi kilometer, mudijo skoraj dva meseca. Razumljivo bi

ČAKAJO NA ASFALT - Obvoz čez Gomilo in Brezovico je kriv, da se prebivalci še bolj kot doslej dušijo v prahu. Kirmovi so se znašli tako, da so makadamsko cesto pred svojo hišo polivali z odpadnim oljem.

TREBANJSKE NOVICE

ZAHVALA

Po dolgi bolezi nas je zapustil oče, stari oče in stric

AVGUST SAMIDA

iz Občic pri Dol. Toplicah

Iskreno se zahvalujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Še posebej se zahvaljujemo družini Mežnaršič iz Občic, zdravnikom in zdravstvenemu osebju internega oddelka splošne bolnice Novo mesto, pevcem, Lovski družini in Gasilskemu društvu. Prav tako hvala tov. Sporarju za ganljive besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: hčerke Berta, Justa in Zofka, sinova Albin in Ervin, vnuki Beno, Erih, Vilma, Stanko, Marjan, Irena, Albinca, Sandi, Brigita, Erih in Simona ter drugo sorodstvo

Občice, dne 23. avgusta 1979

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in teta

DANICA BADOVINAC

Rosalnice št. 46

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, številne vence in cvetje ter spremstvo na njeni poslednji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedom in ostalim vaščanom za vsestransko pomoč ter organizaciji ZB Rosalnice in kolektivu Kmetijske zadruge Metlika za podarjene vence. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: sinova Janko in Niko, hčerke Danica, Marica in Dragica z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi našega ljubljenega sina in brata

RAFKA LAVRIČA

iz Šmihela pri Žužemberku

se iskreno zahvaljujemo zdravstvenemu osebju novomeške bolnice, DO Livar Ivančna gorica, gasilec, znancem in sorodnikom, mladini in vaščanom za nesebično pomoč v težkih trenutkih, za podarjene vence in cvetje. Posebna hvala govornikom za ganljive besede, in duhovnikom za lepo opravljeni pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste ga pospremili k preranemu počitku.

Žalujoci: mama, oče, sestra Anica in drugo sorodstvo

Šmihel pri Žužemberku
dne 28. avgusta 1979

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata, strica in starega ata

MARTINA ERJAVCA

iz Štefana pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom Štefana in Kamne gore, ki ste mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter spremili pokojnika na njegovi zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo Alojzu Podrebru, Antonu Redku in Francetu Pižmoltu, kolektivoma PTT Novo mesto in KZ Trebnje, kaplanu za opravljeni obred in pevcem. Vsem še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 46. letu starosti nas je mnogo prežgodaj za vedno zapustil naš ljubljeni mož, ata in sin

MILAN FORNECCI

iz Mihovca 4, Stopiče

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sosedom in sorodnikom za nudeno prvo pomoč. Zahvaljujemo se tudi kolektivom: GG-TOZD Gozdarstvo Novo mesto, IMV-TOZD TEHNO-SERVIS, Lovski družini Padež ter Regionalni zdravstveni skupnosti Novo mesto za podarjene vence in cvetje ter tolažilne besede. Iskrena hvala g. župniku za lepo opravljeni obred. Še enkrat najlepša hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili do njegovega mnogo preranega groba.

Neutolažljivi: žena Anica s hčerkama Ljubico in Mirico, sin Milan z ženo Silvo ter mama in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

IVANA GORNIKA

iz Grabovca 12

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, sodelavcem, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega spremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo bližnjim sorodnikom in sosedom, ki ste nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali. Prirčna hvala govornikom tov. Težaku in tov. Dragovanu za ganljive besede pri domači hiši in ob grobu, GD Grabovec za spremstvo, ZB Grabovec, sodelavcem iz „Beti“ ter duhovnikom za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marija in otroci Tone, Marija ter Ivan z družinami

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta, moža, sina in brata

IVANA VESELIČA

iz Gribelj 35

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti in nam v težkih trenutkih pomagali ter izrekli sožalje. Posebna zahvala pevskima zboroma iz Adlešič in Gribelj, govornikom Kralju, Cvitkoviču in Ivaniču, Gasilskemu društvu Griblje, predstavnikom ZB NOV, godbi na pihala iz Metlike in g. župniku iz Dragatusa za opravljeni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, brata, svaka in strica

IVANA KOŽUHA

se iskreno zahvaljujemo vsem prijateljem in znancem, ki so Anzeka imeli radi, ga v velikem številu spremili na zadnji poti in njegov grob zasuli s cvetjem. Prav posebna iskrena hvala delovnim ljudem jutranjske-konfekcija iz Sevnice. Iskrena hvala sevnikiškim zdravnikom. Vsem prirčna hvala!

Žalujoci: soproga Ženi, sestra, svaki in nečaki.

Sevnica, 23. avgusta 1979.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, babice, sestre, tašče, tete in svakinje

JOŽICE STERLE - ZOFI roj. Koncilja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti in ji darovali toliko cvetja. Posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, osebju Zdravstvenega doma Krško in Lekarne Krško. Iskrena zahvala kolektivoma Slovenija avta Ljubljana in Krško, Transportu Krško, Društvu upokojencev Krško, ter kolektivoma PAP Ljubljana in Unikomerca iz Zagreba. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste nam izrekli ustmeno ali pismeno sožalje.

Žalujoci: mož, hčerka in sin z družinami.

Krško, 25. avgusta 1979

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je po hudi in težki bolezni zapustila draga mama

AMALIJA KRAŠOVEC

roj. Mladkovič
iz Vel. Mraševca 24

Iskreno se zahvalujemo vsem sorodnikom in sosedom za sočustvovanje in vence. Zahvaljujemo se tudi g. kaplanu za opravljeni obred.

Žalujoci: otroci z družinami

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in babica

MARIJA KLOBUČAR

iz Drganjih sel 37

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, vaščanom, vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom, ki so nam nesebično priskočili na pomoč, ter govornikom za poslovljene besede, pevskemu zboru GD Šmihel. Najlepša hvala kolektivu, sodelavcem in članom Planinskega društva Lesnina, Ljubljana, za darovane vence.

V imenu žalujocih: sin Jožko z ženo Faniko in hčerko Metko

ZAHVALA

Odšel si z doma z mislijo v srcu, da se kmalu vrneš, a kruta usoda je bila močnejša, in je iz naše sredine iztrgala našega nadvse ljubelega moža, očeta, starega atka, brata, strica, svaka, deda in bratranca

FRANCA JOŽEFA

iz Herinje vasi 12

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom in vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni tov. Lojzetu Jožetu iz Ločne za nesebično pomoč in tolažbo, TOZD Kika, SGP Pionir Novo mesto za podarjene vence ter duhovniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: žena Francka, sinovi Lojze, Ivan, Franci, hčerka Štefka z družinami, sestra Pepca, brat Martin ter vse drugo sorodstvo

Herinja vas, dne 25. avgusta 1979

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče in stari oče

ANTON NEMANIČ

borec NGB
s Krvavčjega vrha

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti ter za cvetje in vence. Hvala gasilskemu društvu in tov. Plutu za poslovljene besede.

Žalujoci: otroci in vnuki

OSMRTNICA

Vsem sorodnikom in znancem sporočamo, da smo se v sredo, 29. 8. 1979, poslovili od naše mame, stare mame in babice

MARIJE AVSEC

roj. Črtalič

Žalujoci: sinova Lojze in Marjan z družinami
in drugo sorodstvo

